

V. ADAMKUS IMASI INICIATYVOS SPRENDŽIANT PENSIJAS KGB-ISTAMS

Vilnius, lapkričio mėn. 19 d. ELTA. Prezidentas ragina Vyriausybę kuo greičiau spęsti susidariusią koliziją, kad žmonės, nusikaltę prieš lietuvių tautą, nebūtų įvertinami už nuopelnus Lietuvos valstybei ir jiems nebūtų mokamos valstybinės pensijos.

“Tai rimta problema. Prezidentas artimiausiu metu bendraus ir su Seimo Pirmininku, ir su Premjeru - reikia šią koliziją išspręsti”, - informavo žurnalistus Prezidento patarėjas Darius Kuolys po V.Adamkaus pokalbio su socialinės apsaugos ir darbo ministre Vilija Blinkevičiūte ir Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro direktore Dalia Kuodyte.

ELTA primena, jog spalio 24 dieną “Sodros” vadovas Dalius Prevelis, nors jau buvo įteikęs prašymą atleisti iš pareigų, pasirašė įsakymą, kuriuo nurodė atnaujinti valstybinių pensijų mokėjimą buvusiems represinių struktūrų darbuotojams, genocido vykdytojams. Tokį savo veiksmą D. Prevelis motyvavo Konstitucinio Teismo šių metų birželio mėnesio nutarimu. Tačiau Konstitucinis Teismas pripažino negaliojančius apribojimus genocido vykdytojams, sovietinių represinių struktūrų darbuotojams ne dėl pataisų turinio, bet dėl teisės aktų pasirašymo ir paskelbimo procedūrų.

Prezidentas mano, sakė žurnalistams D.Kuolys, kad “Sodros” vadovas D.Prevelis paskubėjo, nes situaciją reikėjo teisiškai sureguliuoti. Mat sprendimas atnaujinti valstybinių pensijų mokėjimą buvo priimtas nelaukiant Valstybinių pensijų įstatymo patikslinimo. “Niekas nesitikėjo, kad paskutinę darbo dieną dirbantis pareigūnas gali išleisti įsakymą, kuris iš tikrųjų yra sunkiai moraliai ir politiškai pamatuotas”, - sakė D.Kuolys.

Prezidento patarėjas paaiškino, jog D.Prevelis, pasirašydamas dokumentą, rėmėsi Konstitucinio Teismo pateikto teisės akto interpretacija. Bet būdamas Vyriausybės skirtas pareigūnas, jis ignoravo 1998 m. liepos 3 d. Vyriausybės nutarimą “Dėl 1939-1990 metų okupacijų represinių struktūrų, tarnybų ir pareigų, kurias ėjusiems asmenims neskiriamos nukentėjusių asmenų valstybinės pensijos, sąrašo patvirtinimo”.

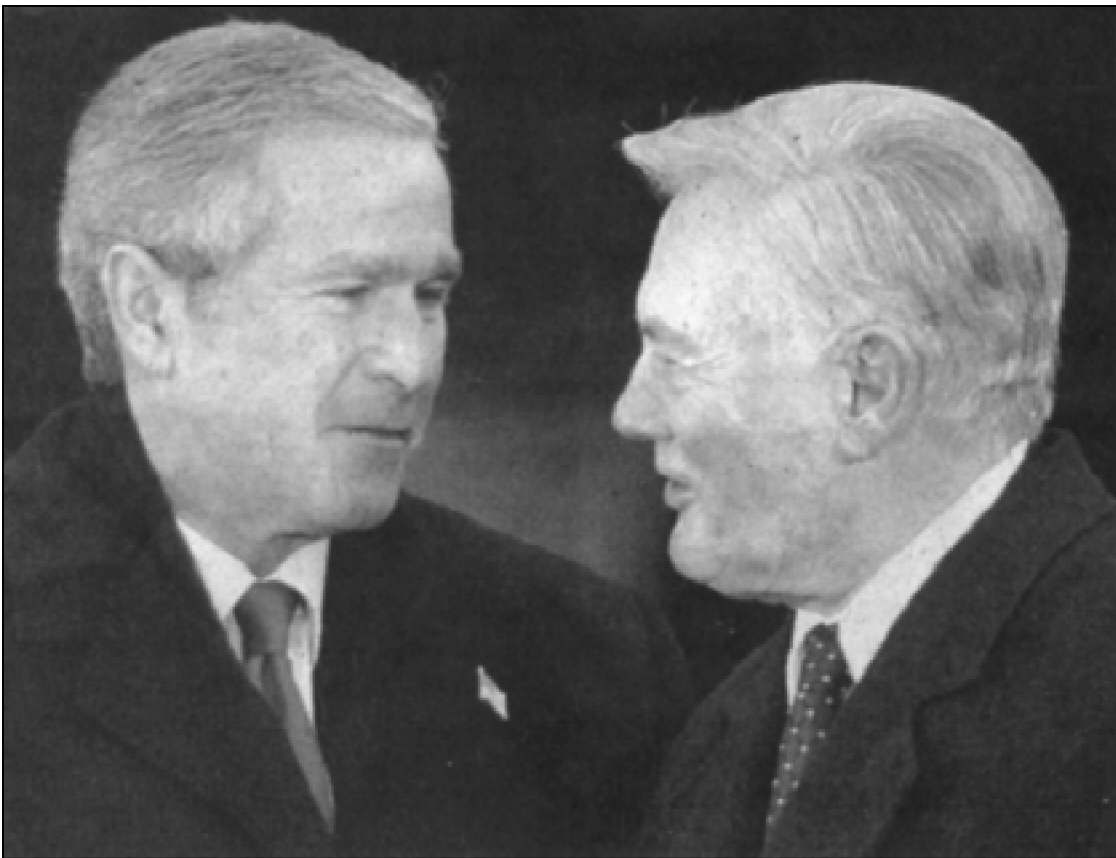
Šiuo metu Seime yra registruotos dvi Valstybinių pensijų įstatymo pataisos, kurios turėtų patikslinti susidariusią teisinę padėtį. “Deja, Seimas nerado laiko jų svarstyti”, - apgailestavo Prezidento atstovas.

Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro direktorė D.Kuodytė kreipėsi į socialinės apsaugos ir darbo ministrę V.Blinkevičiūtę su prašymu sustabdyti D.Prevelio pasirašyto minėto įsakymo veikimą, nes jis tik dar labiau sukomplikuoja ir taip sudėtingą situaciją. Po susitikimo su Prezidentu ji teigė, kad minėtas įsakymas turėtų būti atšauktas tada, kai bus pataisytas Valstybinių pensijų įstatymas.

V.Blinkevičiūtė sutiko, kad aiškumą Valstybinių pensijų įstatyme galutinai turėtų įtvirtinti Seimas. Jos teigimu, D.Prevelio pasirašytas įsakymas dėl valstybinių pensijų mokėjimo atnaujinimo neprieštaruja įstatymui, todėl ministrė esą neturinti pagrindo jį atšaukti. D.Kuodytės teigimu, karo dalyviais buvo pripažinti ir specialiųjų grupių smogikai. Karo dalyvio pažymėjimai buvo išduodami dokumentaliai patvirtinus dalyvavimą likviduojant “nacionalistinių pogrindį”, tai yra, Lietuvos pasipriešinimo sąjūdį.

“Pažymėtina, kad sribai (“liaudies gynėjai”) ne vien tik kovojo su ginkluotais partizanais. Pasitaikydavo atviro plėšikavimo, beginklų asmenų žudymo atvejų, jau nekalbant apie dalyvavimą tremiant gyventojus”, - teigiama Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro rašte, pateiktame Prezidentūrai. Dokumente kaip pavyzdys išvardintos baudžiamosios bylos, iškeltos dėl minėto pobūdžio nusikaltimų.

Visi šie asmenys, panaikinus bet kokius apribojimus, turėtų teisę pretenduoti gauti valstybines nukentėjusių asmenų pensijas kaip Antihitlerinės koalicijos dalyviai. Premjeras, kaip sužinojo D.Kuolys, kreipėsi dėl šios problemos į Konstitucinį Teismą ir gavo atsakymą - kreiptis į Seimą. “Deja, į Seimą kol kas kreipimosi nebuvo”, - konstatavo Prezidento patarėjas.

Po JAV prezidento George W. Bush kalbos Vilniuje lapkričio 23 d. Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus dėkoja jam už tartus lietuvių tautai žodžius.

A/P

RUSIJOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRAS IR LIETUVOS SEIMO PIRMININKAS APARĖ KARALIAUČIAUS PROBLEMĄ

Maskva, lapkričio 19 d. (ITAR-TASS-ELTA). Rusijos užsienio reikalų ministras Igoris Ivanovas su Lietuvos Seimo pirmininku Artūru Paulausku apsvarstė Karaliaučiaus problemą.

Pašnekovai aptarė, kaip realizuoti Rusijos ir Europos Sąjungos viršūnių susitikime Briuselyje priimtus sprendimus dėl Rusijos piliečių tranzito iš Karaliaučiaus. Lietuvai ir Lenkijai įstojus į ES, ši problema Rusijai taps aktuali.

Nuo 2003 metų liepos 1 d. ES įves supaprastinto tranzito mechanizmą, kuris bus taikomas Rusijos piliečiams, vykstantiems į Karaliaučį ir atgal. Supaprastinti dokumentai, suteikiantys teisę kirsti Lietuvos sieną geležinkelio transportu važiuojant į Karaliaučį, bus įforminami nemokamai arba už minimalią kainą priartėjus prie pat sienos. Tranzito į Karaliaučį klausimas “dabartiniame etape išspręstas optimaliai”, pareiškė I.Ivanovas.

Techninės detalės, dokumentų formos, jų išdavimo terminai bus apsvarstyti konsultacijose su kolegomis iš Lietuvos. Rusija ir Lietuva taip pat turi rasti karinio tranzito per Lietuvos teritoriją į Karaliaučį problemos sprendimą, pridūrė ministras.

A.Paulauskas, išvakarėse susitikęs su Federacijos Tarybos pirmininku Sergejumi Mironovu ir Valstybės Dūmos tarptautinių reikalų komiteto

vadovu Dmitrijumi Rogozinu, pabrėžė, kad Rusijos piliečių kelionėms į Karaliaučį ir atgal neturi būti jokių kliūčių.

Kaip pranešė derybose Rusijos užsienio reikalų ministras, artimiausiu metu Lietuvoje lankysis Rusijos delegacija, kuriai vadovaus Rusijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Sergejus Razovas. Rusijos ekspertų delegacija Lietuvoje apsvarstys susitarimų tranzito klausimais, kurie buvo sudaryti Rusijos ir ES viršūnių susitikime, praktinius ir techninius aspektus. “Mes turime konstruktyviai išspręsti šiuos klausimus, kad nesudarytume dirbtinių problemų Rusijos piliečių kelyje į Karaliaučį ir atgal”, - pabrėžė I.Ivanovas. Pasak ministro, jis informavo Ru-

sijos Federacijos prezidentą Vladimirą Putiną apie Lietuvos Seimo pirmininko vizitą, kuriam Rusijos valstybės vadovas teikia svarbią reikšmę.

I.Ivanovas pažymėjo, jog jis teigiamai vertina susitarimus, kuriuos kartu su ES ir Lietuva pavyko pasiekti tranzito į Karaliaučį ir atgal klausimais. “Jeigu veiksime konstruktyviai, tai mes ir ateityje galėsime spęsti tokius klausimus ir plėtoti geros kaimynystės bendradarbiavimą dviejų šalių interesais”, - pabrėžė jis.

Rusijos ir ES viršūnių susitikimo Briuselyje sprendimų dėl Karaliaučiaus praktinio realizavimo klausimus A.Paulauskas aptarė su Rusijos vyriausybės pirmininko pavaduotoju Viktoru Christenka.

LIETUVA RAGINA RUSIJĄ RATIFIKUOTI SUTARTĮ

Lietuvos ambasadorius Rusijoje Rimantas Šidlauskas ragina kuo greičiau suteikti Rusijos ir Lietuvos sienai oficialų statusą. Per susitikimą su žurnalistais Karaliaučiuje jis pažymėjo, kad ratifikuoti sienos sutartį vienodai svarbu Lietuvai ir Rusijai.

“Už diskusijų apie tranzitą ir vizas ribų mes tyčia ar netyčia paliekame logišką klausimą - dėl tranzito “per ką” mes norime susitarti? Juk oficialiai nustatytos, teisės aktais įtvirtintos sienos tarp Rusijos ir Lietuvos kol kas nėra. “De facto” ji, žinoma, yra, o “de jure” - jos nėra, nes Valstybės Dūma jau penkerius metus dėl įvairių priežasčių neratifikuoja abiejų šalių prezidentų pasirašytos sutarties”, - žurnalistams sakė diplomatas.

Tačiau, pasak R. Šidlausko, atidėliojant šio klausimo sprendimą niekam nepavyko sutrukdyti Lietuvai stoti į Europos Sąjungą ir NATO. “Bet jeigu mes iš tikrųjų pasiryžę palaikyti geros kaimynystės ryšius ir bendradarbiauti, drauge įveikti Karaliaučiaus srities problemas, reikia pašalinti tokias dirbtines kliūtis. Juk jos trukdo spęsti kur kas rimtesnius klausimus”, - pabrėžė ambasadorius.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

▪ LIETUVOS PAKVIETIMO Į NATO DIENĄ SIŪLOMA PASKELBTI ATMINTINA

Lapkričio 21-ąją - Lietuvos pakvietimo į NATO dieną - siūloma įtraukti į atmintinų dienų sąrašą. Šį pasiūlymą pateikęs Seimo narys modernusis krikščionis demokratas Artūras Vazbys užregistravo Atmintinų dienų įstatymo pakeitimo projektą. Projekto autorius šią dieną siūlo vadinti Nepriklausomybės įtvirtinimo diena, praneša ELTA.

Kaip teigia modernusis krikdemas, Lietuvos pakvietimas į NATO yra Aljanso politinės valios išraiška, rodanti, kad valstybė yra pasirengusi tapti visateise Vakarų šalių sąjungos nare.

Pasak A. Vazbio, Lietuvą ginti bei teikti karinę paramą įsipa-reigoja 19 valstybių, o Lietuva tampa jų lygiaverte partnere, galinčia prisidėti prie globalios taikos ir stabilumo užtikrinimo.

“Kvietimas į NATO reiškia, kad šaliai yra suteikiamos tokios kolektyvinio saugumo garantijos, kokių ji dar neturėjo savo valstybės istorijoje”, - pažymi A. Vazbys. Nepriklausomybės įtvirtinimo diena lapkričio 21-oji, anot A. Vazbio, turėtų vadintis todėl, kad politinės bei saugumo garantijos pasireiškia kaip šalies suvereniteto apsauga, nacionalinių interesų užtikrinimas bei Lietuvos valstybingumo ir šalies nepriklausomybės įtvirtinimas.

▪ V. ADAMKUS: SKAUDI TAUTOS PATIRTIS NEGALI BŪTI UŽNEŠTA LAIKO DULKĖMIS

Už pastangas saugant skaudžią lietuvių tautos istoriją liudi-jančius eksponatus Prezidentas Valdas Adamkus padėkojo Geno-cido aukų muziejaus darbuotojams, praneša ELTA.

Dalyvaudamas Genocido aukų muziejaus 10-ųjų metinių mi-nėjime, Prezidentas paragino saugoti visus šio istorinio laikotar-pio skaudžius faktus ir perduoti ateities kartoms.

“Mūsų tautos skaudi patirtis negali būti užnešta laiko dul-kėmis”, - sakė V. Adamkus. Šalies vadovas taip pat pažymėjo, jog jaunajai kartai būtina skiepyti ir tvirtinti nuostatą, kad šio ir panašių muziejų eksponatai - tai šiandieninio jaunimo senelių ir prosenelių gyvenimo dalis.

Kaip ELTA jau rašė, 10 metų sukaktį minintis Genocido aukų muziejus įrengė naują ekspoziciją “Lietuva 1940-1941 m.: netektys prasideda”. Ji buvo atidaryta lapkričio 28 d., lankytojai į muziejų bus leidžiami nemokamai.

Muziejaus keičiamų ekspozicijų salėje surengta muziejui per dešimtmetį dovanotų nuotraukų, dokumentų bei daiktų paroda. Čia galima išvysti ir Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo, ir po-kario kovų, tremties, okupacijos laikotarpio vaizdų, pajauti žmonių, dovanojusių šias relikvijas, skausmą ir jų širdžių šilumą.

▪ PAKVIETIMAS Į NATO PAMINĖTAS ŠŪVIAIS MIŠKE

Lietuvos pakvietimą į NATO premjeras Algirdas Brazauskas kartu su Lietuvos bei užsienio politikais savaitgalį atšventė me-džioklėje Panevėžio rajone.

Kaip rašo dienraštis “Respublika”, premjero vardu į me-džioklę buvo pakviesti keli įtakingi užsieniečiai, tarp kurių - savaitgalį Vilniuje viešėjęs garsus politologas Zbigniewas Brze-zinskis ir buvęs Latvijos prezidentas Guntis Ulmanis, taip pat medžioklėje dalyvavo keletas Lietuvos politikų, Seimo narių, Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas.

Lietuvos ambasadorius JAV dienraščiu pasakojo, kad Z. Brzezinskis yra aistringas medžiotojas, su kuriuo jis planavęs kartu pamedžioti. “Taip sutapo, kad praėjusią savaitę jis buvo Prahoje, ir aš prezidento vardu pakviečiau jį apsilankyti Lietu-voje, o premjero vardu - į medžioklę”, - sakė V. Ušackas. Am-basadoriaus teigimu, Z. Brzezinskis nušovė du šernus.

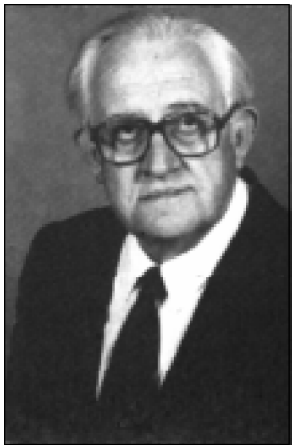
Krekenavos girininkijoje dienraštį informavo, kad 18 žmonių kompanija komerciniame Pašilių miške nušovė 18 šernų, 4 elnius, 10 stirnų, 2 lapes, 1 kiškį ir 2 danielius.

▪ SAVIVALDYBIŲ SKOLOS SUMAŽĖJO

Lietuvos savivaldybių skolos, metų pradžioje nuolat didė-jusios, pastaraisiais mėnesiais mažėja - lapkričio 1-ąją bendras savivaldybių kreditorinis įsiskolinimas buvo 302,2 mln. litų - 6,5 proc. (21 mln. litų) mažesnis nei prieš mėnesį, pranešė BNS. Beveik tiek pat savivaldybių įsiskolinimas sumažėjo, palyginti su metų pradžia, kai jis buvo 543,9 mln. litų, ir pasiekė žemiausią lygį. Tačiau spalio pabaigoje kreditorinio įsiskolinimo neturėjo tik 6 iš 61 savivaldybės - Šiaulių, Širvintų ir Ignalinos, Panevėžio rajonų, Birštono ir Rietavo savivaldybės. 11 savivaldybių skolos padidėjo, likusių 44 savivaldybių skolos sumažėjo, pranešė Finansų ministerija. Anot ministerijos, didžiausią susirūpinimą ir toliau kelia tos savivaldybės, kurios spalį gavo viršplaninių pajamų, tačiau jų kreditorinis įsiskolinimas ne tik nesumažėjo, bet dar padidėjo - tai Klaipėdos miesto, Marijampolės ir Vilkaviškio rajono savivaldybės.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Lapkričio 18 d. NATO są-jungos valstybių ambasadoriai svarstė Briuselyje tos sąjungos ateitį ir rengė planus NATO valstybių vadovų suvažiavimo dalyviams Prahoje. Tuo pačiu metu atskirai posėdžiavo NATO šalių gynybos ministrai. Vašingtone Senatas 90-9 bal-sais patvirtino naują vyriausy-bės departamentą, kuriam skir-ti tėvynės saugumo reikalai.

Prezidentas George W. Bush neslėpė savo noro išplėsti NATO sąjungą ir panaudoti ją kovoje su teroristais. Suvažia-vimui Prahoje prasidėjus, NATO turėjo 19 narių. Amba-sadoriams pradėjus svarsty-mus Belgijoje išryškėjo, kad naujais sąjungos nariais gali tapti dar septynios Europos valstybės: Estija, Latvija, Lie-tuva, Slovėnija Slovakija, Bul-garija ir Rumunija. Prezidentas Bush panaudojo šį vizitą Eu-ropoje savo įsitikinimui, kad laisvosios pasaulio tautos pri-valo daugiau rūpintis tironų persekiojimu. Didelės ar ma-žos tautos Europoje gali kuo nors prisidėti, kad pasibaigtų diktatorių dienos ir jų grasini-mai. NATO išplėtimas prisidė-tų prie Europos naujų demo-kratijų sustiprinimo, paaiškino JAV valstybės departamentas.

Britanijos, Prancūzijos, Nor-vegijos ir Portugalijos vyriausybės jau paskelbė, kad biu-džetuose bus skiriama daugiau lėšų gynybos reikalams. NATO planuose pabrėžiama, kad Europoje bus bandoma su-daryti skubaus reagavimo ka-riuomenę, kuri derins žemės, oro ir jūros ginkluotas jėgas, mažiausiai turinčias 20,000 karių. Prezidentas Bush savo kalboje Čekijos studentams pabrėžė, kad Amerikos puoli-mas pernai rugsėjo 11 d. pakei-tė pasaulį ir iškėlė naujus užda-vinius. Tą patį tvirtino Čekijos parlamento narys Michael Zantovsky, Čekijos Senato už-sienio reikalų, saugumo ir gynybos komiteto pirminin-kas. Čekijos vyriausybė sumo-bilizavo mieste 12,000 polici-ninkų ir 2,200 kareivių bei spe-cialių terorizmo kovotojų. Nors gatvėse pasitaikė de-monstracijų, tačiau buvo

PREZIDENTAS BUSH VILNIUJE

apsaugoti šimtai užsienio sve-čių, jų tarpe prezidentai, prem-jerai ir šimtai žiniasklaidos atstovų.

Lapkričio 20 d. *New York Times* bendradarbis Michael Wines parašė straipsnį iš Vil-niaus, sakydamas, kad Vilniuje planavo būti JAV prezidentas George Bush. Tuo pabrėžia-mas faktas, kad NATO vals-tybių sąjungoje dar niekad nėra buvę nariai iš buvusių ko-munistų valdomų kraštų. Auto-rius keliskart cituoja Vytautą Landsbergį, laisvosios Lietu-vos tėvą, kuris ragina savo tau-tiečius “niekad neužmiršti”. Wines tvirtina, kad dar nese-niai Landsbergis pasakęs, kad jis neturįs jokios priežasties pasitikėti rusais. Vienintelis paskatinimas jais pasitikėti yra, jei jie pasitinkami jėga. Straipsnio autorius kelis syk mini Antaną Sakalauską, ku-rio abi kojos buvo sutriuškin-tos sovietų tanko, kai jis bandė ginti televizijos bokštą Vilniu-je, kurį Kremlius įsakė pulti 1991 m. Straipsnyje sakoma, kad prezidentas Bush simbo-

liškai į Vilnių skris iš Rusijos kaimo šalia St. Petersburgo, pasimatęs su prez. Vladimir Putin. Šis pasakęs daug kartų, kad Baltijos valstybių įjungi-mas į NATO yra Rusijos įžei-dimas ir karinė provokacija, ta-čiau nusprendęs nekelti šio klausimo į tarptautinio inci-dento lygį. Straipsnyje iš Vil-niaus sakoma, kad Rusijos am-basadorius Yuri Zubakov Vil-niuje pabrėžęs užsienio žurna-listams, kad Rusija nesanti lai-minga su tuo NATO išplėtimu, tačiau kartu, jie supranta, kad kiekviena valstybė turi suvere-ninę teisę rūpintis savo saugu-mu. O aš turiu pabrėžti, kad mes esame įsitikinę, kad NATO padidinimas nelielia Rusijos saugumo.

Michael Wines rašinyje sa-koma, kad Antanas Saka-lauskas netekęs abiejų kojų rusų puolime Vilniuje mano, kad Rusijos valdžia nėra ta pati, kokia buvo. Užaugo ir atėjo nauja politikų karta ir mums reikia užmiršti praeitį, nes tik tada turėsime geresnę ateitį, kalbėjo Sakalauskas.

NATO viršūnių konferencijoje Prahoje Prancūzijos prez. Jacques Chirac sveikina Latvijos prezidentę Vairą Vike-Freibergą ir juos stebi JAV prez. George Bush, Lenkijos prez. Aleksandr Kwasniewski ir priekyje Čekijos prez. Vaclav Havel.

A/P

Keliais sakiniais

• **Vyriausias Jungtinių Tautų** inspektorius, kuriam pavesta ieškoti Irake masinio žudymo ginklų, painformavo Irako vyriausybę, kad jo grupė bus pasirengusi pradėti savo darbą Irake lapkričio 27 d. Inspektorius Hans Blix pabrėžė Irako valdžiai, kad naudin-giausia Irakui išeitis būtų tei-singai viską pranešinėti, tada ji išvengtų karinio puolimo ir išvengtų ekonominių sankcijų.

• **Palestiniečių** vadovai Iz-raelyje patenkinti žydų Darbo partijos balsavimo rezultatais. Pirminiuose rinkimuose dar-biečiai išsirinko gan nuosaiki ir taikingą Amram Mitzna. Šis

žadėjo sustabdyti naujų gyven-viečių statybą, žadėjo pradėti taikos derybas. Mitzna, dabar-tinis Haifos miesto meras, bu-vęs kariuomenės generolas, gavo 57 nuošimčius darbiečių balsų. Stebėtojai neabejoja, kad po ilgai užsitiesusių kovų ir palestiniečių žudynių, sausio 28 d. rinkimus Izraelyje laimės vėl dešiniųjų Likud partija. Naujos kovos prasidėjo Heb-ron mieste, kur abi religijos savinasi istorinį Pranašų ka-pinyną, kur gyvenęs ir palaido-tas pranašas Abraomas. Heb-rone gyvena 130,000 palesti-niečių, tačiau savo sekciją

(Nukelta į 4 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVOS STEBUKLAS TĖSIASI

Lietuvai lapkričio 21-oji tampa istorine diena. Taip, kaip ir lapkričio 23-oji - Lietuvos kariuomenės šventė. Beveik dešimtmetį buvo veikta, kad išsipildytų istorinis teisingumas. Pagaliau Lietuva pakviesta tapti NATO nare. Laisvė ir saugumas įsigali Europos žemėje nuo Atlanto vandenyno ir Viduržemio jūros iki Baltijos ir Juodosios jūrų. O gal šiam įvykiui turėjo įtakos ir rugsėjo 11-osios tragedija?

JAV prezidentas George Bush buvo vienas pirmųjų NATO valstybių vadovų, atvykęs į Prahą. Jis tuoj susitiko su Čekijos prezidentu Vaclavu Havelu, su kuriuo aptarė NATO išplėtimą. Po susitikimo su juo, Bushas sakė, jog jie sutarė, kad NATO išsiplėtus, pasaulis taps saugesnis. Ir pastebėjo, kad šiuo metu Rusija nėra Vakarų priešas, bet priešai yra tarptautiniai teroristai, kurie nemėgsta laisvės. “Todėl aš pasisakau už NATO kandidatės, kurios daugelį metų nepajautė laisvės skonio. Mes privalome jas apginti ir joms padėti”, - kalbėjo Prahoje JAV prezidentas. Ir tuoj prabilo apie galimą karą prieš Iraką ir pažadėjo tartis su savo draugais, kurie turėtų prisidėti prie Irako diktatoriaus pašalinimo. Tačiau gali būti, kad Irako vadovas supras naująją griežtą Jungtinių Tautų nutarimą ir atsisakys branduolinių, cheminių ir biologinių ginklų.

Lietuvos valstybę pagerbė JAV prezidentas savo vizitu parodydamas, kad mūsų šalis yra neatskiriama Vakarų civilizacijos ir kultūros dalis. Lietuva pasiekė tai, ką prieš dešimtmetį buvo sunku net įsivaizduoti. Lietuva niekam niekada nebuvo pavojinga, tačiau naciai prisijungė Klaipėdą, o 1940 m. Sovietų Rusija pavergė Lietuvą ir pusę šimtmečio laikė lietuvių tautą pavergtą. Naujų kandidačių pakvietimą į NATO lėmė ir žmogaus teisių pripažinimas, ne tik karinio pobūdžio pasiruošimas. Ypač buvo svarbu naujos kandidatės nusistatymas nacių vykdyto holokausto atvejais, bet visai nereikalaujant išaiškinti komunizmo nusikaltimų, kad už vykdytus trėmimus, žudynes, kankinimus būtų tie asmenys patraukti teismo atsakomybėn. Po karo prasidėjęs nacių gaudymas net ir dabar tęsiamas, bet komunizmo nusikaltimai nutylimi. Televizijos programose rodomi nacių koncentracijos lageriai, bet komunizmo koncentracijos stovyklos ir kankinimų kameros nutylimos. Vokiečiai už savo tautiečių nacių klaidas šimteriopai atsilygino, kada atsilygins rusai, perėmę visą sovietų okupacijos metu padarytą žalą.

Nekartosime, kaip įspūdingai Vilniuje buvo sutiktas JAV prezidentas, nes šioje *Dirvos* laidoje plačiai apie tai rašoma. Tačiau verta prisiminti, jog okupacijos metais Lietuvos žmonės tikėjo, kad Amerika kokiu nors būdu padės atsikratyti vergijos, tačiau nepadėjo, nors niekad nepripažino Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Gal todėl prez. Bush ir pasakė, kad daugiau nebus Miunchenų ir Jaltų, lyg apgailestaudamas jo pirmtakų padarytas klaidas. Vilniuje jo kalba lietuvių tautai buvo tokio lygio, kad ir tauriausias Lietuvos patriotas nebūtų geriau kalbėjęs. Baigdamas kalbėti jis sakė: “Šią kovą už laisvę mena prie Katedros aikštės stovintis akmuo, kuriame įrašytas vienas žodis - “Stebuklas”. Naujoji Baltijos valstybių istorija - tai stebuklas. Jūs atgavote laisvę, Jūs iškovojote nepriklausomybę, šiandien jūs stojate į didžiąją sąjungą. Jūsų stebuklas tęsiasi. Telaimina Dievas tų patriotų ir laisvės kovotojų, kurie nesulaukė šios dienos, atminimą. Telaimina Dievas ir ateityje drąsius laisvos Lietuvos žmones, ačiū!”

S. Tūbėnas

DŽIAUGSMO IR REALYBĖS SVAIGULYJE

Antanas Dundzila

nelaisvę “imperijoje” (-prez. Reagano terminas sovietams), nesuminėjo šiandieninių teroristų palyginimo su naciais ir komunistais. Nerašė apie Dievo palaimos šauksmą Lietuvos patriotams ir laisvės kovotojams. Ką tai gali reikšti? - Ar tai ne sąmoningas duomenų “frizavimas”? Ar tai nerodo, kad šie žodžiai buvo skirti tik lietuviams? Tiesa, dar paminėjo, kad “JAV visuomet pripažino nepriklausomą Lietuvą”. Jei tai tiesa, tai kodėl, pvz., po 1990 m. nepriklausomybės paskelbimo, po 1991 sausio 13 žudynių, jo tėvas Lietuvai teikė dar vieną pripažinimą - bet tik po 37 kitų valstybių..., po Mongolijos bet dar prieš Kubą.

Šie pavyzdžiai byloja, kad Vilniuje pasakyti gražūs žodžiai dar nereiškia JAV užsienio politikos, jie nereišmingi amerikiečių tarpe. Išvada: viešnagė buvo šventiška, graži, Lietuvai naudinga. Tačiau Busho žodžiai nepadės Lietuvos derybose su Rusija dėl tremtinių kapų priežiūros Sibire ir rusų karių kapų Lietuvoje (apie derybas dar prieš vizitą rašė *Atgimimas* 2002-XI-8; spėkite, kaip ten viskas rieda...). Nepadės, kai Vokietija už karo metu priverstino darbo tikrą vergiją nešusiems Lietuvos žmonėms atlyginimus šiandien moka per savo 1939 m. sąjungininkę Rusiją (-ar tai ne praktiškas dūrimas į akį, kad Lietuva tebelaikoma Rusijos sudėtyje?)...

Pakvietimo į NATO ir ypač Busho atsilankymo Vilniuje negalima minėti be Valdo Adamkaus vaidmens. JAV prezidento vizito metu į Vilnių buvo atvykę Latvijos, Estijos ir Lenkijos prezidentai. Aišku, Busho dėmesys buvo skirtas Baltijos šalims, tad Adamkaus vaidmuo, tarp Latvijos ir Estijos prezidentų, buvo aiškiai pirmaujantis. Sakyčiau, kad šis įvaizdis pasiliks ilgam. Reikšminga, kad vien su Adamkum Bushas atskirai susitiko pokalbiui. Reikšminga, kad Vilniuje nusileidus prezidento didžiuliam Boeing 747 lėktuvui, Bushas pasikvietė Adamkų su Ponia į lėktuvą, kas normaliai atvykimo ceremonijose nedaroma. Lėktuvo duryse jie pasiro-

dė keturiose - abu prezidentai ir abi žmonos! Artėjančiuose Lietuvos prezidento rinkimuose NATO ir Busho vizitas Adamkaus kandidatūrai bus tikra likimo dovana, nors ir anksčiau visuomenė labai teigiamai vertino jo pastangas užsienyje. Ir kvietimas Prahoje, ir Busho vizitas Vilniuje Adamkaus kandidatūrą nepaprastai sustiprino, puiku! (Nežinome, ar kitas kandidatas į Lietuvos prezidentus, Kazys Bobelis, gavo progą pasimatyti su Busho saugumo patarėja Condoleezza Rice, su kuria jis, dar Amerikoje būdamas VLIko pirmininku, palaikė ryšius “Tėvo” Busho Baltuose rūmuose.)

Dar viena pastabėlė, liečianti Lietuvos padėtį NATO organizacijoje. Daug kas paprasčiausiai teigia, kad jau dabar Lietuva yra NATO narė. Tai nėra tikslu: ironija tokia, kad šiuo metu Rusija NATO organizacijoje turi didesnę žodį už Lietuvą - Rusija oficialiai dalyvauja NATO patariamajame komitete, o Lietuva tik dabar buvo iš vis pakviesta tapti NATO nare. Jei pasaulyje nepasidarys kokių netikėtų velniavų, NATO nare Lietuva taps tik 2004 metais.

Tad istorijos ratas sparčiai pasistūmėjo pirmyn Lietuvos naudai. Iš pasaulinių asmenybių, Lietuvą aplankė popiežius ir JAV prezidentas, keli mažesnių valstybių prezidentai ir žymiai mažiau įtakos turinčios asmenybės - keli princai, karaliai, lordai ir t.t. Įdomu pagalvoti: kas galėtų būti sekantis, tolygus popiežiui ir JAV prezidentui, svečias Lietuvoje? Ką jūs galvojate? - Gal Rusijos Putinas, pakeliui apžiūrėti savo Kaliningradą/Karaliaučių? Kokią kalbą jis pasakytų Lietuvos žmonėms?

Už vizitą Vilniuje, už Lietuvos reikalus Prahoje prezidentui Bushui vistiek priklauso Rotušės aikštėje minios kartotasis “ačiū”. Tą “ačiū” panaudojo *New York Times* straipsnio antraštėje. Gal dabar mūsų šalis “ačiū” pateks į sekančią Oxfordo anglų kalbos didžiojo žodyno laidą, kaip kad pateko amerikietiškas, televizijos programoje gimęs “jada jada”?... Tai būtų dar vienas laimėjimas.

PRENUMERUOKITE *DIRVA*

**METAMS - \$40,
PUSEI METŲ - \$25,
PIRMA KLASE - \$63,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$115.00**

NATO valstybių Atlanto partnerystės vadai su pakviestųjų šalių vadovais Prahoje 2002 m. lapkričio 21 d. Pirmoje eilėje viduryje Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus ir NATO generalinis sekretorius George Robertson.

NATO nuotr.

LIETUVOJE PRASIDEDA NAUJA ERA

Vilnius, lapkričio 23 d. (ELTA). Lietuvą aplankęs galingiausios pasaulio valstybės vadovas - Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas George W.Bush - sulaukė garsios ir nuoširdžios Lietuvos piliečių padėkos. Lietuvišką “ačiū” skandavo Vilniaus Rotušės aikštėje susirinkusi žmonių minia, išgirdusi G.W.Bush pažadą, kad Lietuva, Latvija ir Estija agresijos akivaizdoje niekada nebeliks vienos. Vėliau JAV prezidentas šiltai ir stipriai spaudė jam dėkojančių žmonių iš minios rankas.

Bendravimas su žmonėmis - buvo vienas iš G.W.Bush pareikštų pageidavimų prieš jam atvykstant į Lietuvą. Tad betarpiškam bendravimui su vilniečiais bei sostinės svečiais JAV prezidentas skyrė apie trečdalį viso Rotušės aikštėje praleisto laiko. Nusileidęs nuo pakyls prie arčiausiai tribūnos stovėjusių žmonių, G.W.Bush maždaug aštuonias minutes pamažu eidamas aplink sveikinosi su arčiausiai stovėjusiais žmonėmis. JAV Prezidentas negalėjo paspausti visų į jį tiesiamų rankų, tačiau tų, kurias paėmė, neskubėjo paleisti. Kai kuriuos “laiminguosius” JAV Prezidentas šiltai patapšnojo, su kai kuriais mielai kalbėjosi. Jo nuoširdumą liudijo ir tai, jog priėjęs prie vyresnio amžiaus moters jis pasveikino ją bučiniu į skruostą.

Susirinkusieji didžiausioje Vilniaus senamiesčio aikštėje G.W. Bush savo akimis galėjo matyti maždaug 25 minutes. JAV ir Lietuvos Prezidentai ant specialios pakyls iš Rotušės išėjo apie 10 val. 16 minučių. Tuo momentu aikštėje pasigirdo džiaugsmingi susirinkusiųjų šūksniai, virš žmonių galvų mirgėjo Lietuvos, JAV ir NATO vėliavėlių jūra. Tarp

jų matėsi ir dvi didesnės Baltarusijos tautinės vėliavos.

Po kurio laiko nutilus minios gausmui, pirmasis kalbą pradėjo Lietuvos prezidentas.

“Šiandien Vilnius džiaugiasi ir švenčia. Pone Prezidente, mes džiaugiamės šia reta galimybe švesti kartu su jumis”, - viešai į G.W.Bush kreipėsi V.Adamkus. “Ir varge, ir džiaugsme Amerika mus aktyviai rėmė, buvo ištikima Lietuvos sąjungininkė”, - sakė V.Adamkus. Pasak jo, integracija į Europą ir euroatlantinę šeimą - tai trumpiausias kelias į Lietuvos saugumą ir gerovę.

V.Adamkui ištarus: “Ponios ir ponai, pasveikinkime JAV Prezidentą!” - minia šūksniais, plojimais ir vėliavėlių plazdenimu pagerbė prie mikrofono stojusį galingiausios pasaulio valstybės vadovą.

“Lorai ir man yra garbė praleisti šią dieną su jumis. Ačiū, kad atvykote su mumis pasisveikinti”, - kreipėsi į susirinkusius JAV prezidentas. Po šių žodžių vėl pasigirdo ovacijos ir plojimai, jie užpildė ir visas kitas G.W.Bush kalbos pauzes. “Šiandien svarbi diena Lietuvos istorijoje, Baltijos valstybių istorijoje, NATO istorijoje ir laisvės kovų istorijoje. NATO valstybės atvėrė Sąjungos duris Lietuvai ir dar šešioms Europos demokratinėms šalims. Man tenka garbė dalintis šia žinia su jumis. Mes didžiuojamės, pakviesdami Lietuvą prisijungti prie NATO, didžiosios Šiaurės Atlanto sąjungos”, - sakė G.W.Bush ir vėliau pridūrė, kad JAV visada pripažino tik nepriklausomą Lietuvos valstybę.

“Jūs įsiliejate į stiprią NATO šeimą, gynybos aljansą, kuris pasiryžęs ginti savo nares. Ir bet kas, kas pasirinktų Lietuvą savo priešu, taptų ir JAV priešu, - tikino galingiausios valstybės vadovas.

“Drąsios Lietuva, Latvija ir Estija agresijos akivaizdoje niekada nebeliks vienos” - šį G.W.Bush pažadą lydėjo minios sutartinai skanduojamas “ačiū”. V.Adamkui arčiau priėjus ir išvertus G.W.Bush “ačiū” į anglų kalbą, šis skanduojančiams atsakė: “Nėra už ką. Jūs reikalingi NATO aljanse. Jūs stiprinsite mūsų saugumą. Tačiau NATO jėga remiasi ne kariuomenės galia, o paprastų vyrų ir moterų būvio tvirtybe”.

Savo sveikinimo kalboje G.W. Bush ne kartą gyrė Baltijos valstybes, ryžtingai kovojusias už laisvę bei demokratiją. Lietuvą jis pripažino kaip šalį, ištikimą demokratinėms, pakantumo, religijų laisvės tradicijoms. “Tuo jūs užsitarnavote mano tautos ir visų tautų pagarbą”, - sakė JAV vadovas. Jis priminė pasauliui jau žinomą faktą, kai prieš dešimtmetį šimtai tūkstančiai lietuvių, latvių ir estų susikibo rankomis ir susijungė Baltijos kelyje, išreiškdami savo laisvės siekį.

“Šią kovą už laisvę mena prie Katedros aikštės stovintis akmuo, kuriame įrašytas vienas žodis - “Stebuklas”. Iš tiesų, naujoji Baltijos valstybių istorija - tai stebuklas. Jūs atgavote laisvę, jūs iškovojote Nepriklausomybę, šiandien jūs stojate į didžiąją sąjungą. Jūsų stebuklas tęsiasi”, - tikino Amerikos prezidentas.

Baigdamas kalbą, G.W.Bush tarė: “Telaimina Dievas tų patriotų ir laisvės kovotojų, kurie nesulaukė šios dienos, atminimą. Telaimina Dievas ir ateityje drąsius laisvos Lietuvos žmones. Ačiū”.

Po to Lietuvos ir JAV prezidentai apkabino vienas kitą, prie jų prisijungė ir Latvijos bei Estijos vadovai - Vaira Vyke-Freiberga ir Arnold Ruutel. Netrukus jie nusileido nuo pakyls prie minios.

Beje, tarp džiūgaujančios minios buvo ir nedraugiškai nusiteikusių piliečių. Tuo metu, kai JAV prezidentas spaudė žmonėms rankas, viena vidutinio amžiaus moteris, mojuodama Lietuvos trispalve, ėmė šaukti į fotografuojančių, filmuojančių bei kitų žurnalistų pakylą “Laisvę Lietuvai, šalin iš čia Bušą!”. Apsauga moterį tučtuojau išvedė. Šis nedidelis incidentas

nesudrumstė pakilios viso renginio nuotaikos.

Viso susitikimo aikštėje metu ant Rotušės bei aplinkinių senamiesčio namų stogų savo darbą nepriekaištingai dirbo specialiųjų tarnybų pareigūnai.

Vilniuje svarbiausias galingiausios pasaulio valstybės asmuo buvo saugomas itin akylai.

Eltos inf.

TARPTAUTINIAI ĮVYKIAI

Atkelta iš 2 p.

Keliais sakiniais

įsteigė ir žydai kolonistai. Likud partijos kandidatai į parlamentą skelbia, kad jie nesiderės su Palestinos išlaisvinimo vadu Arafatu ir nesitrauks iš Hebrono, kur jau gyvena apie 450 žydų. Paskutiniame susišaudyme žuvo ir Izraelio kariuomenės pulkininkas. Izraelio saugumo brigada suėmė 43 palestiniečius įtariamus karo žygiais.

• **Kinijoje** buvo pakeistas komunistų partijos generalinis sekretorius, kuris tapo naujos valdžios vadu. Jis kilęs iš Šanchajaus, valgomo aliejaus pirklio šeimos, savo partinę karjerą išvystęs komjaunimo organizacijoje. Vienu metu jis buvo partijos išsiųstas į Tibetą, kur Hu Jintao įvedė karo stovį ir “sutvarkė” tibetiečius. Po to jis buvo pakeltas, būdamas vos 39 metų amžiaus į partijos centro komitetą. Šiuo metu daug galingos vadovybėje dar turi buvęs prezidentas Jiang Zemin, kuris lieka karinės komisijos nariu, politbiuro nuolatinės devynių narių komisijos nariu. Jiang pasitrauks iš prezidento vietos kovo mėnesį. Kinijos liaudis pirmąsyk išgirdo naujojo vado balsą 1999 m., kada jis valstybės televizijoje kritikavo NATO jėgas, kurios bombardavo Jugoslavijoje Kinijos ambasadą, kai ta klaida sukėlė demonstracijas komunistiniame pasaulyje ir Kinijoje. Vyriausio vado pakeitimas Kinijoje priimtas palankiai, nes išaugo nauja partijos vadų karta. Kinijos santykiai su JAV lieka nepasikeitę. Vakarų Ramiojo vandenyno karo laivai dažnai lankosi Hong Kongo uoste, tačiau JAV ambasada Bejinge paskelbė, kad šiomis dienomis JAV karo laivas-naikintuvas “USS Paul F. Foster” sustos gavęs leidimą, rytiniame Kinijos uoste Qingdao. Spėjama, kad kariniai abiejų šalių ryšiai pagerės po incidento 1 balandžio 2001, kada kinų karo lėktuvas numušė JAV lėktuvą ir Kinija įkaitais laikė 24 amerikiečius net 11 dienų.

• **Turkijos parlamento** rinkimus laimėjo Teisingumo ir Plėtros partija, kuri parla-

mente gavo 363 vietas iš 550. Premjeru patvirtintas Abdullah Gul, nuosaikus politikas, kuris perimdamas vyriausybę pagerė išeinantį, sergantį premjerą 77 metų Bulent Ecevit, kaip kartinį Turkijos politikos akmenį. Turkija esanti Amerikos draugė ir sąjungininkė, pasakė premjeras Gul.

• **Šiaurinė Korėja** kelis syk pakeitė savo pareiškimus apie savo turimą atominę bombą. Kartą pasakiusi, kad ji bombą turi, o vėliau pasigyrusi, kad ji turi teisę tokią bombą turėti.

• **Irano dvasiškių** tarybos vadas ajatola Ali Khamenei įsakė vyriausybei nutraukti studentų demonstracijas dėl mirties bausmės nuteisto istorijos profesoriaus Aghajari, kuris rugpjūčio mėnesį savo kalboje Hamadan mieste pasakė, kad šįjūtų tikėjime iranėčiai neturi būti kaip bezdžionės, kurios akylai seka savo mūlo nurodymus. Mirties bausmė jam panaikinta, tačiau šis karo su Iraku veteranas turės kalėti 8 metus, bus nuplaktas 74 odinio bizūno kirčiais, 10 metų negalės profesoriauti.

• **Garsus amerikietis** musulmonas boksininkas Muhammad Ali, atvyko Jungtinių Tautų siunčiamas į Afganistaną, buvo priimtas valstybės galvos Hamid Karzai. Kelionės tikslas padėti rinkti pažadėtas aukas Afganistanui atsiesti ant kojų. Jis aplankė sostinės Kabul sportuojantį jaunimą. Jis vadinamas geros valios ambasadoriumi. Jį sutiko ir JAV ambasadorius Afganistane Robert Fin.

• **JAV vieškelį** saugumo agentūra paskelbė, kad Amerikoje per metus katastrofose žuvo 17,000 žmonių, nes vairuoja automobilius girti. Nustatyta, kad miršta ir 4,500 žmonių, kurie vairuoja prisiuostę ar prisigėrę narkotikų.

• **Izraelyje** mirė 87 metų diplomatas Abba Eban, kuris buvo pirmas Izraelio ambasadorius JAV-se. Jis buvęs puikus kalbėtojas su anglišku akcentu, nes prieš Izraelio įsteigimą studijavo Cambridge universitete.

NATO posėdžio Briuselyje vaizdo dalis.

NATO nuotr.

STATEMENT OF SENATOR GEORGE V. VOINOVICH ON NATO ENLARGEMENT FROM PRAGUE FOR CLEVELAND CELEBRATION

THURSDAY, NOVEMBER 21, 2002

I am very happy to talk with you from Prague on this historic day. I am deeply grateful to the President for inviting me to join him as a member of the Congressional delegation to this NATO Summit. I appreciate that the President has recognized my lifelong passion for the inclusion of the former Captive Nations as members of the NATO Alliance and I am delighted to have the opportunity to call and share my enthusiasm with you for the historic events that have taken place today.

I will never forget being in this same hall for genocide conferences many years ago with my good friends Joseph Stempuzis and Kazul Kadukis. I could not help but think back to those days in May 2001 when I stood in the public square in Vilnius, Lithuania, before thousands of Lithuanians, all rallying in support of NATO membership and carrying placards saying, 'NATO, NATO.' I had tears rolling out of my eyes. I never thought I would experience a free Lithuania in my lifetime, and I certainly never imagined all of you would be in this Lithuanian hall celebrating the membership of Lithuania and Latvia, Estonia, Slovakia, Slovenia, Bulgaria and Romania in NATO.

I am so proud of all of you for the tremendous support that you have given to your respective communities. I am also grateful to the Czech, Polish and Hungarian communities for their guidance and support. As I said at the Slovak Embassy in March, when individuals with ties to every NATO aspirant country came together to promote the merits of NATO enlargement, it is al-

ways more effective when people come together with a single, unified voice to call for change.

My thanks go out to those of you who made tonight's Celebration in Cleveland possible: Irene Morrow, Dr. Vic Stankus, Grace Kadukis and my longtime friend and fellow Slovenian, Tony Petkovsek for emceeding the program.

I also thank Fr. Gedimias Kijauskas (S.J.) and Our Lady of Perpetual Help parish for the use of the church's facilities. Father, you and your parishioners certainly know the struggles of the fight for independence and membership into NATO, and I couldn't think of a better location to host this celebration.

We owe so much to Pope John Paul II, President Reagan, President George H.W. Bush, and now President George W. Bush. As I said to the President in a letter prior to his trip to Poland in June 2001, when he clearly articulated his support for enlargement of the Alliance, (quote) "During my entire life I have supported the Captive Nations and yearned that someday they would have freedom, but I doubted that would happen during my lifetime. However, it did happen because of your dad and President Reagan, who said 'Mr. Gorbachev, tear down this wall.'"

I also said, "You, Mr. President, have the opportunity to guarantee the freedom and security of those once subjected to life under Communist control by making it clear that you will support the expansion of NATO to include former territories of the Soviet Union, Tito's Yugoslavia and the Warsaw Pact C regardless of

Russia's opposition." AND HE DID IT.

Over my career and in most recently as your United States Senator, I have always kept a focus on the need to expand NATO. In particular, during the last two years I have been holding NATO expansion meetings with our nationality leaders, I have seen the letters of support from our fraternal organizations, I have heard the calls for inclusion and I have carried the message - LOUD AND CLEAR - to Washington D.C.

That is why I was so proud to see the strong support from President Bush and the heads of state from our 18 NATO allies for the invitation of Latvia, Lithuania, Estonia, Slovakia, Slovenia, Romania and Bulgaria. History was made today and I was thrilled to witness the long-awaited invitation of seven countries into the NATO Alliance.

Along with several of my House and Senate colleagues who care deeply about this issue, I met with President Bush at the White House one week ago today as he finalized his recommendations for new members to be invited in Prague. We met with the President, the Vice President and the top national security advisors: Secretary of Defense Donald Rumsfeld, National Security Advisor Condoleezza Rice, Chairman of the Joint Chiefs of Staff General Richard Myers, and Deputy Secretary of State Richard Armitage.

I was heartened by what I heard during that meeting, as the President reaffirmed his strong support for a robust expansion of NATO, which he first conveyed in a landmark speech to the students and faculty at the University of War-

saw in June 2001, when he remarked that as we approach the NATO Summit in Prague, (quote) "we should not calculate how little we can get away with, but how much we can do to advance the cause of freedom."

During the meeting at the White House last week, I shared with the President my support for his position and reiterated the message I sent to him in a letter prior to his visit to Poland, when I encouraged him to make NATO enlargement a priority. I emphasized how important it is to make clear to our NATO allies that it is in the best interest of the NATO Alliance to invite qualified European democracies to join the Alliance. I am deeply gratified that this has in fact happened today, and I am encouraged that this process will continue as Albania, Croatia and Macedonia move forward with their work to join the Alliance and fulfill their Membership Action Plans (MAPs).

I sincerely believe that although the newly invited countries still have work to do on their Membership Action Plans, their reforms will be swifter and more complete as they are brought into the Alliance, rather than left out.

I share the views of Secretary Rumsfeld and General Myers, who, at our meeting last week remarked that the military contributions of these seven countries will serve to strengthen the Alliance. They noted that these countries will bring niche capabilities, as well as energy, freshness and enthusiasm.

Secretary Rumsfeld and General Myers also updated us on the work that has been done to assess the capabilities of the aspirant countries, and on the steps the Alliance has taken to

integrate their military forces into NATO's overall defense structure. I have often made the point that we should take full advantage of the special capabilities that each new member brings, and encourage the best possible use of limited defense dollars. I am encouraged that this has been widely discussed as meetings continue in Prague.

It is my sincere hope that just as new immigrants bring optimism and a fresh perspective, the enthusiasm of the new NATO members will serve to inspire other allies to step forward to meet their commitments to the Alliance, especially in terms of their defense budgets.

To all of you in Cleveland, thank you for coming together to celebrate the historic events that have taken place today in Prague. I was bound and determined to be here because of my long-standing commitment to promoting freedom and security for the people of the former Captive Nations, who were denied the most basic human rights for so many years under Communist rule.

Ronald Reagan used to say "trust, but verify." While I trust that these new democracies are continually growing in strength and stability, I believe that the best way to verify their security is to make them part of the NATO Alliance. I am thrilled to be in Prague today, and I again thank President Bush for inviting me to be part of this significant day in world history.

And many thanks to all of you for gathering tonight in Cleveland.

Please join me in welcoming David Trachtenberg, Principal Deputy Assistant Secretary for International Defense to the podium.

LIETUVOS ĮSTOJIMAS Į NATO - BENDRAS INTERESAS, SAKO VOKIETIJOS KANCLERIS

Greitai baigti Lietuvos stojimo į NATO procesą, sudarant sąlygas iki 2004 m. pavasario tapti organizacijos nare, kai bus baigta stojimo sutarties ratifikavimo procedūra, yra "mūsų bendras interesas", teigia Vokietijos kancleris Gerhard Schroederis.

Dienraštyje *Respublika* išspausdina Vokietijos vyriausybės vadovo komentare, jis pabrėžia, kad kvietimas įstoti į NATO yra "didelis laimėjimas" Lietuvai, ir teigė žinąs, kokių pastangų pareikalavo ir dar reikalaus tapimas Aljanso nare. "Kiekviena šalis kandidatė įsipareigojo imtis didelių reformų ir restruktūrizavimo, apimančių toli gražu ne vien karinę sritį. Plane *Membership Action Plan*, pagrindiniame NATO instrumente parengti kandidates narystei, nubrėžti svarbiausi politiniai, ekonominiai ir teisiniai tikslai", - teigiama kreipimesi.

G. Schroderio įsitikinimu, NATO padeda "saugoti laisvę, demokratiją ir žmogaus teises, stiprinti stabilumą ir saugumą euroatlantinėje erdvėje ir tvirtus saitus tarp Europos ir Šiaurės Amerikos". "Ne tik mums, vokiečiams, bet ir mums, europiečiams bendrai, naujausių laikų istorijoje šie artimi ryšiai buvo ypač naudingi", - teigia Vokietijos vyriausybės vadovas. Jis taip pat užsiminė apie taikos palaikymo misijose Bosnijoje bei Kosove dalyvaujančius Lietuvos karius ir padėkojo Bundesvero karių vardu Lietuvos vyriausybei bei tautai už "pasirengimą pasidalyti atsakomybe ir rizika".

BNS

Pranešėjas Tony Petkovsek, Clevelando miesto tarybos narys Michael Polensek, American Nationalities Movement prezidentė Irene Morrow, Judge (teisėjas) Ron Suster, JAV valstybės departamento atstovas David J. Trachtenberg, Gražina Kudukienė, Judge (teisėjas) Terrence O'Donnell, Euclid miesto tarybos prezidentas Edmundas Gudėnas, dr. V. Stankus. Kęsto Steponavičiaus nuotr.

VIENTELĖ NATO DŽIAUGSMO ŠVENTĖ

JAV Valstybės departamentas ir senatorius George Voinovich, įvertindami Clevelando lietuvių ypač stiprią veiklą NATO naujų narių plėtotės darbe, kreipėsi per senatoriaus Voinovich Clevelando štabo viršininką Nicholas Gattozzi į Cleveland LB v.p. dr. Stankų, kad lietuviai surengtų 11-21-02 džiaugsmo šventę 7 valstybių (Estijos, Latvijos, Lietuvos, Slovakijos, Slovėnijos, Rumunijos, Bulgarijos) pakvietimui į NATO Prahoje paminėti.

Buvo susitarta su American Nationalities Movement prezidentė Irene Morrow, Cleveland Sister Cities International programos pirmininke Gražina Kudukiene ir pakvietimo laišškai išsiuntinėti tų 7 tautybių nariams ir amerikonų spaudai dalyvauti Lithuanian American Community ir The American Nationalities Movement rengiamoje NATO šventėje Dievo Motinos Nepaliaujamos Pagalbos parapijos auditorijoje.

Clevelando dienraštis *The Plain Dealer* tinkamai išgarsino planuojamą šventę savo 11-18-02 laidoje, pradedant žinia pirmam puslapyje ir įdomiu reporterės Elizabeth Sullivan straipsniu, citavo estą, Andreas Traks ir dr. Stankų.

Ketvirtadienį, 11-21-02 7 v.v., programą pradėjo ir įžanginius žodžius tarė dr. V. Stankus ir Gražina Kudukienė. Scena buvo papuošta dabartinių 19 NATO valstybių vėliavomis. Toliau programą pravedė slovėnų radijo vedėjas Tony Petkovsek. Buvo įneštos septynių kviečiamų į NATO kraštų vėliavos. Invokaciją atliko klebonas Gediminas Kijauskas, priesaiką Amerikos vėliavai su lietuviais skautais pravedė tunt. Remigijus Belzinskas. Amerikos himną sugiedojo Irene Morrow ir Tony Petkovsek pristatė garbingus svečius.

Senatorius George Voinovich prabilo į 300 susirinku-

sius salėje žiūrovus elektroniniu būdu iš Prahos. Tas įvyko Vyto Čyvo dėka Ameritech telefono linijos įvedimu ir Clev. Lietuvių Radijo Greg Priddy elektroniniu prijungimu.

Senatorius Voinovich pagyrė susirinkusius už jų darbą įtaigojant JAV Senatą balsuoti už NATO plėtimą. Paminėjo, kad jisai vienintelis JAV senatorius JAV delegacijoje Prahoje. Tai dėka jo ilgų metų Clevelande tautybių veiklos, nuo a.a. Juozo Stempužio laikų. Tarė: “Mes pakviesti, bet turėsime dirbti stropiai, pakvietimą patvirtinti JAV Senate. Bet man kitais metais bus lengviau mūsų reikalus ginti JAV Senate, nes būsiu Užsienio reikalų komiteto nariu.” Voinovich kalbėjo ir tiesioginiai NATO plėtros reikalais su salėje esančiu pagrindiniu šios šventės kalbėtoju, atvykusiu iš Washingtono, JAV valstybės departamento “Principal Deputy

Assistant Secretary of Defense” David J. Trachtenberg.

Trachtenberg savo kalboje pabrėžė kad NATO konferencija Prahoje istorinė, nes vyksta išsilaisvinusioje nuo komunizmo valstybėje ir kad tie 7 irgi išsilaisvinę kraštai atneš šviežią dvasią NATO sąjungai, kuri plėsis toliau į Ukrainą ir kitus buvusius komunistų vergijoje kraštus.

O Maris Mantenieks, Baltic American Committee prezidentas, pabrėžė pabaltijo valstybių įnašą NATO ir atitaisyta istorinę skriaudą.

Programą su malda uždarė rumunų dvasiškis Remus Grama. Vaisės vyko apatinėje salėje.

Susirinkusieji džiaugėsi, kad jų kraštai pakviesti į NATO, o David Trachtenberg pareiškė kad jam buvo prasminga atvykti į Clevelandą, ir kiek jisai žino, tai vienintelis miestas kuris surengė NATO džiaugsmo šventę. Jam buvo malonu, kad šventę stebėjo *Associated Press*, Clevelando spauda ir televizija. *Plain Dealer* reporterė Kaye Spector aprašė šventę laikraštyje 11-22-02.

Dr. Viktoras Stankus

Gedimino stulpai Lietuvių kultūriniame darželyje Clevelande. Ger. Juškėno nuotr.

2003 m. KELIŅS Į DAINŲ / ŠOKIŲ ŠVENTĘ VILNIUJE

Finnair ir kitomis oro linijomis

	Išvyksta birželio mėn.	Sugrįžta liepos mėn.
Boston	29 d.	14 d.
Chicago	29	13
Cleveland	27	11
Detroit	27	11
Los Angeles	28	11
Newark	28	13
New York	29	14
Philadelphia	26	11
San Francisco	28	13
Tampa	29	12
Toronto	29	14
Washington	29	13

Galima užsisakyti vietas ir kitomis dienomis.

Skambinkite

40-24 235th St.
Douglaston, NY 11363
Tel. 718-423-6161
800-778-9847
Fax 718-423-3979

E-mail vytours@earthlink.net
Web site www.vytistours.com

Atstovybė Čikagoje: Rita Penčylėnė E-mail pencylar@aol.com
Bronė Barakauskienė E-mail broneb@aol.com

NATO šventės proga renkasi įvairių tautybių žmonės.

Kęsto Steponavičiaus nuotr.

GERI ŽENKLAI LIETUVIŠKOJE VEIKLOJE

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS
SUAŽIAVIMO ČIKAGOJE VAIZDAI

Edvardas Šulaitis

62-sis Amerikos lietuvių tarybos (ALT) suvažiavimas, įvykęs lapkričio 9 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus patalpose, skyrėsi nuo anksčiau buvusių. Šį kartą jame matėsi ir jaunų veidų, o vienas darbotvarkės punktas lietė ir patį jaunimą.

Čia reikia pažymėti diskusijas (programiniame leidinyje jos buvo pakeistos naujadaru - svarstybomis) tema: "Jaunimo žvilgsnis į organizuotą visuomenę, ir ar jam yra vietos ALT-e".

Jose pasirodė 5 jauni žmonės - keturi iš Lietuvos, o penktasis - gimęs Amerikoje. Čia kalbėjo ALT pirmininko Sauliaus Kuprio sūnus - Tomas Kuprys, studijuojantis Northwestern universitete, Evans-tone, prie Čikagos. Simonas Girdzijauskas iš Vašingtono apylinkėse esančio George Mason un-to, Gintautas Biliauskas, bebaigiantis medicinos studijas Lietuvoje, Jurgita Baltrušaitytė - marketingo doktorantė Illinois un-te ir Tomas Rinkūnas - ekonomijos magistrantas tame pačiame universitete.

Visi jie pritarė minčiai, kad jaunimas vienokia ar kitokia forma galėtų rasti vietą šioje organizacijoje, kurioje nuo senų laikų dominavo vyresniojo amžiaus žmonės. Ir tik kai ALT vairą perėmė Ciceroje gimęs ir augęs teisininkas Saulius Kuprys, reikalai pakrypo skirtinga kryptimi. Jau praėjusiame suvažiavime pasirodė anksčiau minėtas S. Gir-

dzijauskas, kuris darbuojasi pabaltiečių organizacijos - "Joint Baltic American National Committee, Inc." įstaigoje Vašingtone.

Šie jauni žmonės, kaip atrodė, nori reikštis lietuvių visuomeninėje bei politinėje veikloje, ir jie tai, be abejo, darytų, jeigu būtų sudarytos sąlygos ir nustatytos gairės.

Popietinėje sesijoje buvo prarastos dar dvejų diskusijos. Pirmoji iš jų lietė Amerikos lietuvių organizacijos ALTe ir naujų veiklos būdų ieškojimą, o kita - ALT'o bendravimą su latvių ir estų organizacijomis (čia kalbėjo ir šių kaimyninių šalių atstovai).

Ir šios temos yra, palyginus, naujos Amerikos lietuvių tarybos veikloje, nes anksčiau suvažiavimuose į jas mažai būdavo kreipiama dėmesio.

Kaip jau įprasta, buvo išklaustyti ALT'o išdininko, o taip pat ir išdo globėjų pranešimai. Sužinota, kad nuo 2001 metų spalio mėnesio iki šių metų spalio turėta 68,450.85 dol. pajamų. Pridėjus likutį iš anksčiau (28,655.44 dol.) susidarė 97,106.29 dol. suma.

Per tą patį laikotarpį turėta 70,796.85 dol. išlaidų (didžiausią poziciją čia užima mokestis JBANC išlaikymui - 33,125 dol.). Balansas 2002 m. spalio 1 d. 26,309.44 dol. Išdo globėjai savo pranešime padėkojo ALT'o išdininkui Jeronimui Gaižučiui už tvarkingai vedamą finansinę atskaitomybę.

Iš Amerikos Lietuvių Tarybos surengtų diskusijų apie jaunimo veiklą lapkričio 9 d. Čikagoje. Prie mikrofono Illinois un-to Čikagoje doktorantė Jurgita Baltrušaitytė. Šalia jos ALT'o pirmininkas Saulius Kuprys. Ed Šulaičio nuotr.

Suvažiavime buvo prisimintas neseniai amžinybėn iškeliavęs ALT'o atstovas JBANC organizacijoje Algirdas Rimas (1941-2002). Šis vyras - vienerais metais jaunesnis negu Amerikos Lietuvių Taryba, kuri įsteigta 1940-aisiais, kuomet rusai okupavo Lietuvą. Algirdą Rimą prisimename, kai jis pernai panašiam suvažiavime dar gana aktyviai reiškėsi. Šį kartą jį čia priminė ant stalo padėta jo didelė nuotrauka ir be abejo, šilti prisiminimai apie amžinybėn iškeliavusįjį.

Užsiminta ir "trečioji banga"

Po studentų padarytų pranešimų sekusiuose pasisakymuose iš suvažiavime dalyvavusiųjų asmenų tarpo, pasireiškė ir Lietuvos gen. konsulato atašė Ramūnas Astrauskas. Jis pažymėjo, jog naujai į šį kraštą atvykusieji lietuviai, daugumoje jauni žmonės, jau spėjo įsijungti į lietuvių visuomeninę ar kultūrinę veiklą.

Amerikos Lietuvių tarybos suvažiavime Povilas Vaičekauskas, Domas Adomaitis, ALT pirm. Saulius Kuprys ir Vytautas Kasniūnas. Z. Degučio nuotr.

LIETUVOS RESPUBLIKOS GENERALINIS KONSULATAS ČIKAGOJE Kviečia REGISTRUOTIS LR PREZIDENTO RINKIMAMS

Lietuvos Respublikos Generalinis Konsulatas Čikagoje tęsia rinkėjų registraciją Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimams, kurie įvyks š.m. gruodžio mėn. 22 d. Registruotis turi visi pageidaujantys rinkimuose dalyvauti LR piliečiai, nepriklausomai ar jie dalyvavo ankstesniuose rinkimuose ar ne. Pagal Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymą Lietuvos Respublikos piliečiai, nuolat gyvenantys ne Lietuvos Respublikos teritorijoje ir rinkėjai, kurie balsavimo paštu laikotarpiu ir rinkimų dieną negali sugrįžti į Lietuvą (šiuose rinkimuose tas laikotarpis yra nuo 2002 m. gruodžio 17 d. iki 2002 gruodžio 22 d.), balsuoja Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose.

Registraciją LR Prezidento rinkimams vykdo Lietuvos Respublikos ambasada Vašingtone bei LR Generaliniai konsulatai Čikagoje ir Niujorke. Kviečiame visus Lietuvos Respublikos piliečius, rinkimų metu būsiančius JAV, registruotis Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimams pagal Jūsų gyvenamąją vietą JAV. Generaliniame konsulate Čikagoje kviečiame registruotis piliečius, gyvenančius Ilinojaus (IL), Ohajo (OH), Mičigano (MI), Indianos (IN) ir Viskonsino (WI) valstijose.

Minėtose valstijose gyvenantys Lietuvos Respublikos piliečiai, užsiregistravę rinkimams, iš LR Generalinio Konsulato Čikagoje iki š.m. gruodžio mėn. 17 d. paštu gaus rinkėjo pažymėjimą, rinkimų biuletenį ir detalią informaciją apie balsavimą paštu. Balsuoti galima bus paštu arba atvykus į vieną iš sekančių balsavimo apylinkių:

• LR Generaliniame Konsulate Čikagoje

211 East Ontario Street, Suite 1500, Chicago, IL 60611
Tel: 312-397-0382

2002 m. gruodžio 10 - 13 d. nuo 1.00 PM iki 5.00 PM

2002 m. gruodžio 16 - 20 d. nuo 1.00 PM iki 5.00 PM

Balsavimo dieną t.y. 2002 m. gruodžio 22 d. ši balsavimo apylinkė nedirbs.

• Pasaulio Lietuvių Centre Lemonte

14911 127th Street, Lemont, IL 60439

2002 m. gruodžio 22 d. nuo 8.00 AM iki 3.00 PM

• Jaunimo Centre Čikagoje

5600 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636

2002 m. gruodžio 22 d. nuo 7.00AM iki 4.00 PM

• LR Garbės Konsulate Clevelande

18021 Marcella Road., Cleveland, OH 44119

Tel: 216-486-8692

2002 m. gruodžio 16 - 20 d. nuo 1.00 PM iki 4.00 PM

2002 m. gruodžio 22 d. nuo 7.00 PM iki 4.00 PM

Piliečiams, atvykusiems balsuoti į balsavimo apylinkę, būtina turėti paštu jiems atsiųstą balsavimo pažymėjimą ir balsavimo biuletenį. Jeigu pilietis nebuvo užsiregistravęs rinkimams ir atvyko balsuoti, jam yra būtina turėti Lietuvos Respublikos piliečio pasą.

Apie balsavimą antrajame LR Prezidento rinkimų ture, jeigu toks būtų, informuosime vėliau.

Platesnę informaciją apie rinkimus, kandidatus bei balsavimo organizavimą galite rasti Vyriausiosios Rinkimų Komisijos tinklalapyje www.lrs/rinkimai. Maloniai prašome apie galimybę balsuoti pranešti Jūsų pažįstamiems ir draugams, gyvenantiems JAV.

LIETUVA IR PASAULIS

V. ADAMKAUS SIŪLYMAS AMERIKOS PREKYBOS RŪMAMS

Lapkričio 26 d. Vilniuje susitikęs su Amerikos prekybos rūmų atstovais ir svečiais, Prezidentas Valdas Adamkus pasiūlė jiems įsitraukti į diskusiją, ar Lietuvai verta statyti naują modernią ir saugią atominę elektrinę vietoj sovietinio modelio Ignalinos jėgainės, kuri bus uždaryta.

Kalbėdamas apie tolesnį mūsų šalies indėlį į Europos plėtrą ir gerovę, Prezidentas, be energetikos, akcentavo Lietuvos žemės ūkio bei infrastruktūros plėtrą. Kalbėdamas apie tai, kaip narystė Europos Sąjungoje paveiks Lietuvos gyvenimą, Prezidentas teigė, jog tai turėtų tapti naujo proceso pradžia. Pasak V. Adamkaus, Lietuvai reikės išmokti dalytis su visomis euroatlanto valstybėmis savo ištekliais ir pasiekimais. “Mūsų regiono infrastruktūros būklė turės įtakos ES prekybai su Rytais, taigi ir bendrai Europos ūkio plėtrai. Todėl būtina efektyviai panaudoti kaimynų ir tarptautinių fondų pagalbą, siekiant, kad Lietuva taptų Vidurio ir Šiaurės Europą jungiančia grandimi”, - sakė V. Adamkus.

Pabrėždamas, jog Lietuva tapo šiuolaikiška, demokratiška ir ekonomiškai gyvybinga valstybe, Prezidentas taip pat akcentavo, kad tam didelės reikšmės turėjo ir kitų valstybių, ypač JAV, parama. Jis taip pat pabrėžė, jog siekiant sėkmingos eurointegracinės plėtros būtina išplėtoti ir sutvirtinti Lietuvos demokratinę politinę sistemą, paspartinti šalies ekonominę pažangą ir sukurti modernų, pažangiomis technologijomis pagrįstą Lietuvos ūkį.

“Taip bus, jei Lietuvoje valdžia ir verslas dirbs kartu”, - sakė V. Adamkus.

ITALIJA ĖMĖSI LIETUVOS AMBASADOS KLAUSIMO

Lietuvos prieškario ambasados Romoje sugražinimo reikalus tikimasi sutvarkyti antrą kitų metų pusmetį, kai Italija pirmininkaus Europos Sąjungai. Dėl to tartasi vykusiame Prezidento Valdo Adamkaus bei Vilniuje viešinčio Italijos užsienio reikalų viceministro Roberto Antonione susitikime. Jame pabrėžta, kad Lietuvos ir Italijos dvišaliai santykiai yra labai geri.

“Mūsų Vyriausybės nariai įdėjo daug pastangų ir pradėjo spręsti šį klausimą”, - po susitikimo žurnalistus patikino Italijos užsienio reikalų viceministras.

ELTA primena, jog Lietuvos diplomatinės atstovybės pastatą Romoje po karo užėmė Rusijos diplomatinės tarnybos. Nors formaliai ambasados pastatai nuosavybės teise priklausė Lietuvai, jų nebuvo galima perimti, nes juose yra įsikūrę diplomatinę neliečiamybę turintys asmenys.

Vilniuje vyko Lietuvos ir Italijos pareigūnų susitikimas, kuriame buvo ieškoma abi puses tenkinančių sprendimų dėl Lietuvos ambasados pastato ateities. Pasak R. Antonione, drauge su Lietuvos užsienio reikalų ministru Antanu Valioniu buvo aptarta, jog sprendimą dėl Lietuvos diplomatinės atstovybės Romoje būtų galima priimti Italijos pirmininkavimo ES laikotarpiu, tai yra 2003 metų antrąjį pusmetį.

Tačiau Italijos pareigūnas neatskleidė galimų sprendimų variantų. “Aš dar negaliu apie juos iš anksto kalbėti. Jeigu būtume išsprendę problemą, būčiau apie tai pasakęs”.

V. Adamkus susitikimo metu sakė tikįs, kad prasidėjęs dvišalis dialogas šiuo klausimu padės rasti abiem pusėms priimtina sprendimą. Italijos užsienio reikalų ministras teigė, jog grįžęs į Romą, savo šalies Prezidentui ir Premjerui apie vizitą Lietuvoje kalbės tik iš teigiamos pusės.

Jie aptarė ir kitus dvišalius santykius, euroatlantinių organizacijų plėtrą, aktualius tarptautinius klausimus, bendradarbiavimą tarptautinėse organizacijose. Pokalbio metu konstatuota, jog yra galimybių gerinti dvišalius ekonominius santykius, ypač prekybos srityje. Italija yra viena didžiausių Lietuvos prekybos partnerių. Tiesa, Lietuva gerokai daugiau įsiveža itališkų prekių nei pati jai parduoda. Tarp ES šalių Italija yra antra didžiausia Lietuvos importo partnerė po Vokietijos. O pagal praėjusių metų Lietuvos eksporto į Italiją apimtį ši šalis buvo 14-ta Lietuvos prekybos partnerių sąraše.

PARTNERIŲ AFRIKOJE GAUSĖJA

Lietuvos Vyriausybė nusprendė užmegzti diplomatinius santykius su Afrikos žemyno pietinėje dalyje esančia Namibijos Respublika. Lietuva ypač suinteresuota bendradarbiauti su Namibija tarptautinėse organizacijose, nes ši valstybė yra Jungtinių Tautų (JT), Pasaulio prekybos organizacijos, kitų JT specializuotųjų įstaigų narė. Lietuva siekia Namibijos paramos mūsų šalies kandidatūroms į įvairias JT institucijas.

Nepriklausoma nuo Pietų Afrikos Respublikos Namibija tapo prieš 12 metų. Daugiausiai Namibija eksportuoja mineralų, tai yra deimantų, urano. Ši šalis taip pat parduoda žalvarį, auksą, cinką, šviną bei galvijus ir žuvis produktus.

Po NATO konferencijos Prahoje vyravo šventiška nuotaika. Čekijos prez V. Havel įteikia NATO gen. sekretoriui G. Robertson dovanėlę - butelį Vintage Whiskey stebint Latvijos prez. V. Vykei-Freibergai ir JAV prezidentui G. Bush.

TRIJŲ BALTIJOS ŠALIŲ PREZIDENTAI KALBĖJO VIENU BALSU

Praėjusiame dešimtmetyje kartu pradėjusios “dainuojančią revoliuciją”, visos trys Baltijos šalys kartu gavo kaip niekada tvirtas saugumo garantijas, visos prisiėmė pareigą, iškilus reikalui, prisidėti prie tarptautinių NATO operacijų ir visos tikisi sėkmingai baigti derybas dėl narystės Europos Sąjungoje.

Lapkričio 23 d. Vilniuje pasibaigus JAV Prezidento George W. Bush vizitui surengę bendrą spaudos konferenciją, tai akcentavo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga ir Estijos prezidentas Arnold Ruutel.

Prezidento V. Adamkaus žodžiais, ši istorinė diena Lietuvai ir abiem kaimynėms reikšminga tuo, kad kartu įsijungėme į pasaulio bendruomenę kaip lygiateisiai nariai ir prisiėmėme atsakomybę ne tik už savo valstybių, bet ir už visos Europos, o galbūt - ir už viso pasaulio taiką ir ramybę.

Trys Baltijos šalys - Lietuva, Latvija ir Estija - patyrė daug panašių istorinių smūgių.

Jos kartu prarado ir vėl atgavo nepriklausomybę. 2002 metai vėl lemtingi visų trijų istorijoje, nes kartu pradedame naują erą. Sulaukę pakvietimo į NATO, galime būti tikri dėl savo saugumo kaip niekada anksčiau, pabrėžė Latvijos prezidentė V. Vykė-Freiberga.

Baltijos šalys žengia tuo pačiu keliu visus pastaruosius metus ir tuo pačiu metu išgirstas pakvietimas įstoti į Šiaurės Atlanto sąjungą yra mūsų bendro darbo rezultatas, kalbėjo Estijos prezidentas A. Ruutel.

Provokuojantį žurnalistų klausimą, ar Latvijos prezidentės nenuvylė tai, kad prezidentas G. Bush nepaminėjo Latvijos, kaip sąjungininkės, pažadėdamas bet kurį Lietuvos

priešą laikyti ir Amerikos priešų, V. Vykė-Freiberga mandagiai pavadino kvailu. “Prezidentas G. Bush sakė atvykęs į Vilnių, nes negalėjo atsidurti visose trijose šalyse vienu metu. Jis užtikrino JAV paramą visoms trimis Baltijos šalims”, - kalbėjo Latvijos vadovė.

Prisimindamas dvišalį pokalbį su JAV prezidentu, Lietuvos prez. V. Adamkus sakė jį užtikrinęs, kad atsidūrusios ant NATO slenkščio Lietuvos užsienio politika lieka nukreipta į gerų santykių išlaikymą su Rusija, o tuo pačiu ir į saugumo užtikrinimą visoje geografinėje plotmėje. G. Bush atsakymas, man pateikus klausimą dėl Rusijos požiūrio į kviečiamas NATO nares, panaikino bet kokias abejones, kad šiuo metu Rusija tam nepritaria, sakė V. Adamkus. Lietuvos vadovo žodžiais, Vladimir Putin George W. Bush patikino ketvirtadienio žinią priėmęs visiškai ramiai, o iš JAV prezidento gavo patikinimą, kad Rusijos atžvilgiu nebus reiškiamas jokių priešiškų požiūrių.

V. Adamkaus teigimu, užsi-

minus apie Karaliaučiaus gyventojų tranzito problemas, prez. G. W. Bush ne tik pasidžiaugė, bet ir padėkojo, kad Lietuva laikosi labai konstruktyvios pozicijos, yra reikli, ir pabrėžė, kad negali būti jokių kalbų apie suverenių Lietuvos teisių paaukojimą. Buvo pasakyta, kad Lietuvos suvereniteto klausimas negali būti paaukotas “nė per centimetrą”, ir palinkėta su tokiu pačiu reiklumu užbaigti technines konsultacijas dėl tranzito, prisiminė Lietuvos vadovas.

Kaip sakė V. Adamkus, be Karaliaučiaus problemos, jokie konkretūs projektai nei dvišaliuose, nei keturšaliuose pokalbiuose su JAV prezidentu nebuvo aptarinėjami. “Mes kalbėjomės apie tolesnį tiesioginio ekonominio bendradarbiavimo plėtimą, Lietuvos atstovavimą tarptautinėse organizacijose, apie mūsų paramą Amerikos užsienio politikai. Užtikrinau, kad Lietuva stovės petys į petį su JAV ginant bendruosius laisvės ir žmogiskumo principus”, - akcentavo V. Adamkus.

“KURIANT PLATESNĘ EUROPA”

Vilnius, lapkričio 27 d. (ELTA). Kaip po plėtros bus toliau palaikomi Europos Sąjungos ir NATO santykiai su kaimyninėmis šalimis Rytuose? Atsakymų į šį klausimą buvo ieškoma Vilniuje, Lietuvos Prezidento rūmuose, vykusioje tarptautinėje konferencijoje “Kuriant platesnę Europą”.

Šiame forume dalyvavo apie pusšimtis aukšto rango pareigūnų ir ekspertų iš Lietuvos, ES valstybių narių, šalių kandidatų, taip pat Rusijos, Baltarusijos ir Ukrainos. Į konferenciją atvyko keli aukšto rango Rusijos pareigūnai - Dūmos Užsienio reikalų komiteto pirmininkas, specialusis Rusijos Prezidento įgaliotinis Dmitrijus Rogozinas, “Jabloko” frakcijos pirmininkas Grigorijus Javlinskis bei Karaliaučiaus srities gubernatorius Vladimiras Jegorovas. Forumą “Kuriant platesnę Europą” organizavo Lietuvos užsienio reikalų ministerija ir Vokietijos Bertelsmann fondas, kuris yra vienas iš dešimties didžiausių pasaulio žiniasklaidos susivienijimų. Tai pirmoji šio fondo rengiama konferencija Lietuvoje. Bertelsmano fondo valdybos narys Werner Weidenfeld bei Lietuvos diplomatijos vadovas Antanas Valionis konferencijoje skaitė įžangines kalbas.

PETRAPILYJE M.K.ČIURLIONIO DIENOS

Sankt Peterburge vyko kultūros forumas “Mikalojaus Konstantino Čiurlionio dienos Sankt Peterburge”. Lietuvos generalinio konsulato surengtas forumas skiriamas Sankt Peterburgo miesto 300 metų jubiliejui bei M.K.Čiurlionio visuotinio pripažinimo Sankt Peterburge 90-mečiui paminėti.

Iki lapkričio 25 dienos Sankt Peterburgo akademinėje Dmitrijaus Šostakovičiaus filharmonijoje, Sankt Peterburgo valstybinėje Nikolajaus Rimskio-Korsakovo konservatorijoje, Rusijos etnografiniame muziejuje vyko šio iškilaus lietuvių menininko dailės darbų parodos, literatūriniai skaitymai, konferencijos, į kurias pakviesti garsūs Lietuvos bei Rusijos mokslininkai, menininkai, studentai.

Koncertuose buvo atliekami garsiausi M.K.Čiurlionio vokaliniai ir simfoniniai kūriniai, diriguojant profesoriumi Juozui Domarkui bei Juliui Geniušui.

Forumo dienomis ant namo, kuriame 1908-1909 metais gyveno M.K. Čiurlionis, fasado buvo atidengta atminimo lenta, informuoja Lietuvos užsienio reikalų ministerija.

Į forumo renginius pakviesti Sankt Peterburge reziduojančių užsienio valstybių atstovybių vadovai, Rusijos užsienio reikalų ministerijos atstovybės, Sankt Peterburgo ir Leningrado srities administracijų pareigūnai, lietuvių bendrijos Sankt Peterburge nariai, visuomenės veikėjai.

Forumą rėmė Lietuvos ir Rusijos valstybės institucijos, fondai, visuomeninės organizacijos, kultūros įstaigos.

• Menininkams, sportininkams ir visuomenės veikėjams - valstybinės pensijos

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija siūlo nuo gruodžio 1 d. penkiolikai Lietuvai nusipelnusių žmonių skirti pirmojo laipsnio valstybines pensijas.

Teikime Vyriausybei siūloma valstybinę pensiją skirti pasižymėjusiam pasipriešinimo 1940-1990 m. okupacijoms dalyviui Ošeriui Yudeliui Jehudai Beilesui Beiles, dailininkui Eugenijui Antanui Cukermanui, olimpiniam čempionui Vladislovui Česiūnui, aktorei ir režisierėi Galinai Dauguvietytei, fotomenininkui Algimantui Kunčiui, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarams Antanui Karobliui, Algimantui Vincui Ulbai, Antanui Račiui ir kitiems menininkams, sportininkams bei visuomenės veikėjams.

Pirmojo laipsnio pensijos dydis - 552 litai. Pirmojo laipsnio valstybinės pensijos šiuo metu mokamos 1 tūkst. 401 asmeniui, iš kurių 1 tūkst. 179 - rezistentams, 28 - Nepriklausomybės Akto signatarams, 9 - laisvės kovų dalyviams ir 185 - Lietuvai nusipelnusiems asmenims. Pastariesiems pensijos skiriamos pagal limitą - ne daugiau kaip 15 pensijų per metus.

• **Valdas Adamkus padėkojo jaunimo organizacijų atstovams** už talką ir gerą darbą rengiant JAV prezidento G. W. Busho susitikimą su vilniečiais bei miesto svečiais Rotušės aikštėje. V. Adamkus įteikė jaunimo atstovams atminimo dovanas ir pažymėjo, kad jie buvo istorinio JAV vadovo vizito Lietuvoje liudininkai bei aktyvūs dalyviai.

ELTA

Po EXULTATE choro sukakties - religinio koncerto ir pokylio, svečiai iš Rochesterio pietauja prieš kelionę atgal. Taip buvo malonu matyti svečius, su kuriais teko prieš daug metų jungtiniam chorui dainuoti.
Dr. Viktoro Stankaus nuotr.

Andriaus Mamontovo vizito New Yorke metu. Iš kairės: Darius Žukauskas, Show Centro savininkas, Andrius Mamontovas, Arnoldas Lukošius, dr. Giedrė Kumpikaitė, JAV LB NY Apygardos pirmininkė ir Lietuvių Radijo direktorė ir Eimantas Belickas.

MENO KŪRĖJAMS VALSTYBĖ RENGIASI PALENGVINTI GYVENIMĄ

Lietuvos meno kūrėjai netrukus turėtų pajusti rimtesnį valstybės rėmimą. Vyriausybės strateginio planavimo komiteto posėdyje, dalyvaujant meno kūrėjų organizacijų vadovams, svarstytas meno kūrėjo statuso įteisinimas.

Kaip Eltai po posėdžio sakė kultūros ministrė Roma Dovydenienė, jau nuo 1991 metų Lietuvoje kalbama apie meno kūrėjo statusą, mūsų šalis yra ratifikavusi atitinkamą Jungtinių Tautų konvenciją, tačiau rimtesnio valstybės rėmimo menininkai iki šiol neturėjo.

Tam tikra valstybės parama būtų lengvatiniai kreditai menininkams dirbtuvėms įsigyti. Planuojama steigti specialų valstybei priklausančių patalpų fondą, iš kurio menininkai pasinaudos teise gauti patalpas dirbtuvėms įsirengti.

Posėdyje svarstytas ir meno kūrėjams ypač aktualus klausimas - socialinės garantijos, sveikatos ir pensijų draudimas. Pasak ministrės, apie 1 tūkst. 300 menininkų šiuo metu dirba pagal autorines sutartis arba visai neturi nuolatinių pajamų ir nemoka socialinio draudimo įmokų. Siūlyta menininkams taikyti panašų draudimo modelį kaip ir ūkininkams: bazinei pensijai jie turės draustis patys, bet tam tikru procentu bus skatinami ir valstybės.

Siekiant žinoti tikslų meno kūrėjų, neturinčių darbinių santykių, skaičių, Kultūros ministerijoje norima įvesti jų registrą.

Be to, rengiamasi pakoreguoti nutarimą, kad iš užsienio simpoziumų savo kūrinius parsivežantys Lietuvos menininkai nemokėtų už juos maitos.

Pasak R.Dovydenienės, žurnalistai nėra laikomi meno kūrėjais, tad pretenduoti į šį statusą negali ir patys turėtų pasirūpinti, kad jų darbdaviai mokėtų socialinio draudimo įmokas.

Pasak Premjero patarėjo Arvydo Juozaičio, Vyriausybės nutarimas dėl meno kūrėjo statuso bus parengtas per mėnesį.

PRATĖSIAMAS DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

Negavus pakankamo skaičiaus novelių iki originalaus konkurso termino lapkričio 1 d., *Dirvos* novelės konkurso rankraščių įteikimo data **nukeliama iki 2003 m. vasario 1 d.** Kviečiame visus rašytojus pasinaudoti šia proga ir dalyvauti konkurse.

Korp. Neo-Lithuania vyr. valdyba

KETURIASDEŠIMTASIS “Dirvos” novelės konkursas

Skiriamos DVI PREMIJOS:

Pirmoji - 500 dolerių,
Antroji - 300 dolerių

Iš A.A. SIMO KAŠELIONIO
palikimo, kurį tvarko “Korp! Neo-Lithuania”
Vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą ir meninės išraiškos formas.
Paskutinė rankraščių įteikimo data - **2003 metų vasario 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

*Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191*

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia ką premijuoti.

Šunų lojimo garsas kaskart vis artėjo ir artėjo. Jau kelios valandos, kai Lietuvos partizanai Klevas ir Uosis, enkavedistų persekiojami, nori atsiplėšti nuo persekiotojų - daro įvairias kilpas, lankus miške, tačiau rusų dresiruoti šunys, rasdavo visus jų pėdsakus. Lietuvos kovotojų jėgos seko ir jų žingsnis su kiekviena minute darėsi vis lėtesnis, o enkavedistai nenu-maldomai artėjo.

Šianakt jų, penkių partizanų, grupė grįžo atlikusi eilinę užduotį. Prieš dvi savaites enkavedistai ir sribai iš vietinių kaimų gyventojų prievarta rinko pyliavos duoklę - grūdus, bulves, lašinius, taukus, duoną, mėsą, kiaušinius ir kt. Enkavedistai ir sribai plėšė viską, kas tik pasitaikydavo jiems po ranka, nepalikdami žmonėms net duonos kąsnelio. Nagelbėjo nei senelių, moterų ir vaikų ašaros. Kas mėgino nors kiek paprieštarauti ar priešintis, buvo negailestingai sumušti ir nuvežti į miestelio kalėjimą kaip “Liaudies priešai”, kur jų laukia nežmoniški kankinimai. Kas išliks gyvas, praėjęs enkavedistų pragarą, bus išvežtas į Sibiro mirties kacetus, o Geručių Kazys už tai, kad mėgino neleisti papjauti paskutinį paršelį, buvo nušautas žmonos ir septynių vaikų akivaizdoje.

Visi priplėšti maisto produktai buvo skirti okupantų kareivių virtuvei ir laikinai buvo laikomi Palupėnų kolūkio sandėliuose. Būrio vadas Ažuolas įsakė sunaikinti sandėlius. Prieš operaciją buvo suderinta su ryšininkais, kad parūpintų keletą vežimų reikiamiems produktams į slėptuves pervežti.

Operacija praėjo sklandžiai. Sandėlius saugojo keturi sribai ir, kai Lietuvos kovotojai priartėjo prie sandėlių, jie buvo tiek girti, kad net nesuokė kas vyksta. Beliko juos tik nuginkluoti ir surišti, o pačiam aršiausiam - Judinui, ant kurio sąžinės dešimtys į Sibirą iš-tremtų vietinių gyventojų, kurio rankos suteptos nekaltų žmonių krauju, buvo paskelbtas Lietuvos Partizanų Teismo nuosprendis ir buvo pakartas. Pagal sutartą ženklą, atvyko ryšininkai su vežimais, kurie buvo pakrauti reikiama is maisto produktais. Pasitraukiant, partizanai padegė sandėlius ir kolūkio kontorą.

Link savo žeminės Lietuvos kovotojai ėjo pakilia nuotaika - ilgam laikui apsirūpino maisto atsargom, kuriomis galės padėti labiausiai nuo okupantų nukentėjusioms šeimoms, buvo įvykdytas nuosprendis aršiausiam apylinkės sribui Judinui, iš sribų atėmė 3 šautuvus ir rusišką “PPŠ” automatą su pora šimtų šovinių, bus kuo apginkluoti naujokus, kolūkio kontoros kasoje rado keletą tūkstančių rublių, kuriuos nutarė atiduoti nušauto Kazio Geručio šeimai.

DVIESE

Stasys Ignatavičius

Paryčiais priartėjus prie Karalgirio, kurio šiaurinėje pusėje prie liūno buvo įrengta būrio žeminė, būrelis pateko į enkavedistų pasalą. Pirmosios rusų kulkos pakirto Karklą ir Beržą, vėliau į abi kojas buvo sužeistas Šermukšnis. Jis dar kurį laiką atsišaudė, bet, kuomet enkavedistai visiškai priartėjo, kad nepatektų į priešo rankas ir išvengtų kankynių, susisprogdino granata. Klevui ir Uosiui, po aršaus susišaudymo, pavyko prasiveržti pro apsupties žiedą. Tačiau enkavedistai, pasitelkę pastiprinimą su šunimis, pradėjo Lietuvos partizanų “medžioklę”, kuri tęsiasi jau kelias valandas. Prakitais žliaugte žliaugė Lietuvos kovotojų veidais, uniformos nuo prakaito lipo prie kūno, jėgos seko su kiekvienu žingsniu,... Pirmasis prabilo Uosis:

- Matyt nelemta, Klevai, mums pasiekti saviškius. Aš jau neturiu jėgų ir akyse rūkas.
- Taip, Uosi, saviškių jau nebematysime, tačiau turime kuo toliau nuo žeminės atraukti enkavedistus. Man labai neramu, kad jų šunys nerastų pėdsakų ir nenuverstų rusus prie žeminės.

O šunų lojimo garsas darėsi vis garsesnis ir garsesnis. Tik keletas šimtų metrų teskyrė persekiojamuosius nuo persekiotojų. Jau buvo galima išgirsti aiškias enkavedistų komandas.

- Kažin kiek toli mes nuo žeminės? - paklausė Klevas.
- Gal 7-8 kilometrai, - trumpai atsakė Uosis.
- Reikėtų dar bent porą kilometrų į šoną nuklaidinti rusus, bet jau jėgų nebeliko.
- Žinai, Kleve, reikia susirasti patogią priedangą ir stoti į mirtiną kovą.
- Taip ir padarysime, nes jau vilčių atitrūkti nebeliko ir enkavedistai lipa mums ant kulnų. Aš tik vieno gailiuosi, kad nedaug Lietuvos priešų į aną pasaulį nusiunčia. Na nieko, netrukus šį sąrašą prailginsime. Mane jie taip lengvai nenukaus. Su savimi į tenai kokią desetką mongolaidų pasiimsiu, - kalbėjo Klevas.

- Teisingai kalbi, Kleve, parodykime rusams kaip kovoja ir žūsta Lietuvos partizanai. Jie jau šianakt turėjo pamoką, tai pratęskime ją. Už Lietuvą, už mūsų žmones, už jų nekaltą kraują, skausmą, ašaras, netektį, visas skriaudas, kiek leis jėgos naikinkime juos, o ką mes neįstengsime padaryti, tai atliks nauji kovotojai. Aš tikiu, kad į mūsų vietą stos šimtai naujų Lietuvos patriotų ir Lietuva bus laisva. Gaila, kad mums neteks išvysti šios lietu-

viams džiaugsmingos akimirkos, bet tai bus šventė išlikusiems laisvės kovotojams, tautiečiams, mūsų artimiesiems, vaikams ir anūkams.

Besikalbant, jie išėjo į nedidelę laukymėlę, kurios pakrašty buvo išlikęs tanko apkasas. Karo metu, prieš 7 metus, Karalgiry tarp rusų ir vokiečių vyko aršios kautynės. Šis apkasas labai tiko partizanams gintis ir pozicija buvo labai dėkinga. Kairėje pusėje už keliasdešimt žingsnių nuo apkaso žiojėjo gilokas upelio šlaitas, tad iš kairės enkavedistai negalėjo apeiti, iš dešinės - atvira laukymė, kurią galima buvo apšaudyti, apkasas buvo apaugęs krūmokšniais ir partizanų veiksmų nebuvo galima matyti.

Klevas ir Uosis išoko į apkasą ir ėmė dėti turimus šaudmenis ir granatas. Po kelių minučių iš už krūmų ir medžių išniro pirmosios enkavedistų figūros. Rusai nesitikėjo, kad partizanai pasirodys kovai, tad ėjo drąsiai, nesidangstydami, tankia linija. Enkavedistams priartėjus prie apkaso per keliasdešimt metrų į atvirą plotelį, partizanai švystelėjo dvi granatas. Granatų sprogo banga į orą pakėlė kelių enkavedistų kūnus, pasigirdo sužeistų rusų aimanos, kiti enkavedistai spruko atgal į miško priedangą. Į sprunkančius enkavedistus Klevas ir Uosis atidengė taiklią ugnį - Klevas iš čekiško kulkosvaidžio “Brno” ir Uosis iš vokiško automato “Schmais-ser”. Jų kulkos patiesė dar kelis raudonkepurius. Granatų skvelsdros sužeidė ir abu persekiotojų šunis, kurie dabar gulėdami gailiai inkštė.

- Tai gerai, Uosi, kad ir šunis patiesėme. Dabar jie negalės pėdsakais sekti, bet mums vis tiek jau nepasiseks iš čia gyviems ištrukti. Jų čia nemažiau kaip šimtas, o dar ko gero jau ir pastiprinimą išsikvietę prieš mus abu, - su pašiepa tarė Klevas.

Tuo tarpu pasipylė pirmieji šūviai ir į partizanus. Enkavedistų kulkos kapojo krūmokšnių šakeles ir apkaso pylimą, bet partizanai turėjo gerą priedangą ir priešo kulkos jų neklidė. Partizanai trumpomis serijomis skynė iš už priedangų išlindusius enkavedistus, kurių netastos kelios granatos niekuo nepakenkė Lietuvos kovotojams, o tuo tarpu laukymėlėje ir miške jau tįsojo keliolikos enkavedistų kūnai.

- Tavo tiesa, Klevai, kova bus karšta. Kulkomis ir granatomis iš apkaso vargu ar jie mus iškapstys. Į pagalbą jiems atveš minosvaidžius ir tada bus po mūsų, o dabar turime kuo ilgiau išsilaikyti. Galbūt šį susi-

Erelių skulptūros prie Clevelando gamtos muziejaus. G. Juškėno nuotr.

šaudymą išgirs mūsų žeminėje ir vadas Ažuolas nuves vyrus į saugesnę vietą. Aš tikiu, kad jie už mus atkeršys ir degs okupantams po kojom Lietuvos žemelė, - su įniršiu prabilo Uosis po paleistų kelių taiklių automato šūvių.

...Jau geras pusvalandis tęsiasi nuožmi kova tarp dviejų partizanų ir kuopos enkavedistų, kuriems niekaip nepavyksta priartėti prie partizanų apkaso. Vos tik jie kiek arčiau priartėja, partizanai juos pasitinka kulkų lietumi ir granatomis. Jau per trys dešimtys okupantų susilaukė atpildo už savo piktadarybes ir be gyvybės ženklų gulėjo ant žolės.

Po keliolikos minučių stauga nutilo Klevo kulkosvaidis.

- Uosi, šoviniai baigėsi, - trumpai šūktelėjo Klevas. Jam teko išsitraukti pistoletą ir jo šūviais gintis. Neužilgo dėl tos pačios priežasties nutilo ir Uosio automatas. Enkavedistai, supratę, kad partizanams pasibaigė kulkosvaidžio ir automato šoviniai, drąsiai puolė atakon. Pasigirdo enkavedistų karininko komanda:

- Nestreliat. Brat živjom. (Nešaudyti! Paimti gyvus!)

Tačiau partizanų mestos dvi granatos ir keli pistoletų šūviai, paguldė dar septynetą puolančiųjų, ūmiai atšaldė enkavedistų drąsą ir privertė juos strimgalviais nerti į mišką slėptis.

- Kleve, pas mane liko tik keli šoviniai ir granata, - neramiai tarė Uosis.

- Pas mane taip pat vos pora šovinių beliko. Reikia pasilikti po šovinį sau, nes gyvas nesiurošiu patekti į šių azijatų būdelių rankas. Pats žinai, kaip jie elgiasi su belaisviais partizanais. Jiems nėra nieko švento nei gyviems, nei sužeistiems, nei žuvusiems - visiems jiems lemta būti nukankintiems, išniekintiems ir numes-

tiems ant šalto turgavietės aikštės grindinio.

Su šiais Klevo žodžiais partizanai iš apkabų išsiėmė po vieną šovinį.

- Kai rusai vėl puls ir priartės, nuskinsime jų keletą likusiais šoviniais ir granata, o vėliau ir patys iškeliausime, kur tūkstančiai lietuvių iškeliauvo kovoje už Lietuvą. O dabar, kol priešas pasitraukęs į mišką, sukalbėkime Partizanų maldą, - jau kiek ramiau kalbėjo Uosis.

Išties enkavedistai miško priedangoje ruošėsi naujam puolimui ir partizanams atsirado kelių minučių galimybė atsikvėpti, ko pakako sukalbėti maldą.

- Klausyk, Uosi, - staiga su nerimu prabilo Klevas. - Juk netoliese mūsų tėvonijos. O jeigu mūsų lavonus pažins aplinkinių kaimų sribai ar okupantų pakalikai, atnešime didelę bėdą šeimų kščiams. Juos suims, kankins, o vėliau, jeigu liks gyvi po kankinių, išveš į Sibiro mirties lagerius. Man net baisu pasidarė dėl jų nuo tos minties.

- Tavo tiesa, Kleve. Aš apie tai nepagalvojau. Tad mūsų planai keičiasi. Jie mūsų nepažins.

Tuo metu iš miško pasigirdo komanda:

- Vperiod! (Pirmyn!)

Enkavedistai trumpais perbėgimais artėjo prie partizanų. Iš apkaso trinktelėjo dar keli pistoletų šūviai, paguldė dar du raudonkepurius.

- Štai ir viskas, - tyliai balsu tarė Uosis.

Partizanai apsikabino, pasi-bučiaavo ir, kaip broliai, suglaudė kaktas. Uosis ištraukė granatos žiedą ir pridėjo ją prie judviejų smakrų....

- Pavakary enkavedistai keliais sunkvežimiais išsivežė savo sužeistuosius, nukautuosius ir neatpažįstamai sudarkytus dviejų Lietuvos partizanų kūnus.

RENGINIŲ KALENDORIUS

2003 m.

VASARIO 16 d. Nepriklausomybės Šventės Minėjimas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

BALANDŽIO 5 d., šeštadienį, “Trys panteros”.

RUGSĖJO 28 d. Lietuvių diena, Lietuvių Meno Ansamblio “Dainava” koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Clevelando Apylinkės Valdyba.

ARKIVYSKUPAS LANKYS DIEVO MOTINOS PARAPIJĄ. Kauno Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, S.J. lankys Clevelando Dievo Motinos parapiją gruodžio 7-8 d. Šią Arkivyskupo viešnagę globos Clevelando ateitininkai.

Ger. Juškėno inf.

MUGĖ FILADELFIJOS LIETUVIŲ NAMUOSE

Lapkričio pradžioje lietuvių namuose vyko mugė. Šeštadienį ir sekmadienį daug labdarinių organizacijų, būrelių ir pavienių prekeivių susirinko rudens šventės švęsti ir kartu gerų darbų nudirbti. Renginyje talkininkavo daug savanorių, o pelnas buvo skirtas Lietuvių namams, “Vaiko vartai į mokslą” organizacijai ir Lietuvių parapijai. Šv. Andriejaus lietuvių parapijos pagalbininkai platino plotkeles, šiaudinukus, lietuviškus sveikinimus, o Lietuvių Namams didelį pelną skyrė Filadelfijos apylinkėse gyvenančios šeimininkės, kurios dar nuo pat pirmos mugės kepa pačius gardžiausius pyragus, tortus ir sausainius. Taip pat į mugę atvažiavo daug menininkų, dailininkų ir įvairių amatininkų su tikrai vertais dėmesio darbais. Sigita Stravinskaitė, Temple Universiteto Dailės mokyklos studentė prekiaavo savo darbais ir jos tetos pagamintais kilimėliais, Algimantas Grintalis atvažiavo netgi iš Floridos su savo gintaro ir sidabro juvelyrine galerija. Dana Surdėnaitė-Thompson buvo paruošusi “Vasaros prisiminimų” stalą, kur ji derino ir maišė įvairiausius kvapus. Gaja Stirbytė su malonumu talkininkavo savo seneliui Broniui Krokiui pardavinėti knygas. P. Krokys jau šešiolika metų dirba mugėje, jis su literatūra, žodynais ir istorija mėgina platinėti lietuvišką kultūrą ir išlaikyti lietuviškas šaknis. Aušra Bagdonavičiūtė-Avanzo taip pat mugėje nebe pirmą kartą. Šie metai jai penkiolikti, kai

ji į mugę atveža lietuviškais užrašais, vėliava ar Vyčiu papuoštus marškinėlius, prijuos tes, kepuraites. Marškinėliai su užrašu “Aš myliu Mamytę” buvo patys populiariausi tarp mugės pirkėjų. Didelės eilės buvo ir prie Marijampolėje pagamintos kompanijos “Mantinga” duonos, kurią Rytinėje Amerikos pakrantėje platina “Jurgis korporacija”. Mugėje “Jurgis korporacijos” darbuotojai Tadas ir Dalia Valiukėnai prekiaavo Palangos, Ajarų, Marčios, Bočių, Valentino, Rugelio ir Malūnininko duona. Ona ir Juozas Mikolaičiai taip pat prekiaavo lietuviška duona, ir saldžiais pyragais iš Čikagos. Lietuvių namų išdininkas Mikolaitis taip pat siūlė įvairiausių mėsos gaminių: namuose gamintų lašinių, kepininės, rūkytų dešrelių ir lietuviško sūrio.

Visą renginį linksmينو DJ Dainius, o svečiams priešpiečius suruošė Alė Maciūnienė, talkinant Tomui Dantai ir Viktorijai Masalaitienei. Gintarė Gečytė surinko visą talką ir suorganizavo savanorių dienvartarę. Taip pat lietuviškų bulvinių blynų kioskas tik spėjo kepti ir skaniais kvapais vilioja kiekvieną. Na, o mažuosius linksmينو į šventę atvykęs klounas. Kol moterys grožėjosi, derėjosi, pirkė ir matavosi, vyrukai galėjo stebėti kaip Filadelfijos “Eagles” kovojo prieš Čikagos “Bears”.

Tiems kuriems nepavyko atvykti į šią šventę, norėčiau pasakyti, jog būtinai turite atvažiuoti kitais metais.

Joana Gaiželytė-Lacy

LAIŠKAI REDAKCIJAI

Gerbiamieji,

Dėkoju už priminimą, kad mano prenumerata netrukus baigsis. Nors jau sulaukiau virš 85 m. amžiaus, dar su *Dirva* skirtis nenoriu, nes čia dažnai randu kitur neužtinkamas įdomybes. Tik paskutiniu laiku pasigendu J. Žygo taiklių rašinių. Jeigu serga, linkiu jam greitai pasveikti.

Jungiu prenumeratai čekį su kuklia savo auka. Sėkmės!

P.S. Š.m. lapkričio 5 d. *Dirvoje* G. Juškėnas primena karo metu iš Belgrado ir Lietuvoje girdėtos dainos prisiminimui apie Lilly Marlene. Patikdavo ir man Marlene Dietrich balsas.

L. Venckus

Vaidas iš Šv.Kazimiero Lituainistinės mokyklos (Cleveland, OH) užbaigimo šventės, kuri įvyko 2002 m. gegužės 18 d. Dievo Motinos parapijos salėje.

Create Lithuanian documents with confidence

Take the worries out of writing in Lithuanian on your computer. A simple mouse click will bring up a Lithuanian dictionary or thesaurus containing 50,000 words. Your text will be automatically spell-checked with suggestions how to edit your work. Software works with all versions of Windows (including MS Office) and comes with free lifetime technical support.

www.deksoft.com/go/dirvas3

Quote “dirvas3” to receive a 10% discount

27 Gissing St, Blackburn, VIC 3130 AUSTRALIA
info@deksoft.com Fax +61 419 247 678

The Regency Luxury Apartments

The Best Address in PARMA!

**1st Month FREE
on 1 and 2 Bedrooms**
(RESTRICTIONS APPLY)

440-845-4841

Owner's Management Company

DIRVAI AUKOJO

A.Balbata, St. Pete., FL	45
G.Leonas, Bradford, NH	20
N.Cečienė, Cleveland, OH	20
J.Černius, Glendale, CA	10
S.Dalius, Hamilton, Canada ...	10
P.Adomaitis, Crestwood, IL ...	10
S.Cibas, Hamilton, Canada	10
R.Brakas, Jamaica, NY	5
M.Monkus, Chicago IL	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

Praėjusioje *Dirvos* laidoje rašėme, kad nuotraukoje kalbasi Irena Kriaučeliūnienė su Jonu Variakoku ir Romu Veitu, turėjo būti su **Bruteniu Veitu**. Atsiprašome.

Lietuvoje teismas atmetė dviejų nuteistųjų prašymus prieteisti milžiniškas sumas. Žalą, patirtą Alytaus griežtojo režimo pataisos darbų kolonijoje užsikrėtus ŽIV, vienas nuteistųjų įvertino milijonu, antrasis - 900 tūkst. litų.

KOLDŪNAI MĖSOS, VARŠKĖS, GRYBŲ, RŪKŠ. KOPŪSTŲ, BULVIŲ

Skambinkite: **Jodi**
tel.: (440) 354-4029
arba **Jane**
tel.: (440) 974-4094
Susitarus pristatom į namus

FOR RENT

**2 bedroom apartment
double house up
20426 Lakeshore Blv.
Euclid, OH**

Tel.: 481-2419

REMKITE DR. KAZĮ BOBELĮ Į LIETUVOS PREZIDENTO, O PROF. VYTAUTĄ LANDSBERGĮ Į SEIMO PIRMININKO VIETĄ!

Jie abu patriotai, gerai žino Lietuvos istoriją. Jie netūpčios dėl Karaliaučiaus atgavimo - Karaliaučiaus kraštas yra Lietuvos eliksyras. Visi, kurie ten važiuos, taps milijonieriais. Jūsų Vyriausybė pavertė visus ubagais ir toliau nori tokiais laikyti. Jie rūpinasi tik savo pilvais, o ne Lietuvos reikalais. Pasakykite ponui Putinui, kad Lietuva yra senoji slavų motina. Įsiverždami į Karaliaučiaus kraštą, jūs išžudėte 2,000,000 lietuvių protestantų ir 4,000,000 austrų protestantų. Dabar yra Jums laikas atitaisyti padarytą klaidą. Ištraukite visą atominį laivyną ir padarykite Lietuvą ir Baltijos jūrą beatomine zona. Jūs būsite triskart garsesnis už Petrą Didįjį - tarptautinio masto. O mes suruošime Trakuose iškilmingus pietus, pakviesdami prezidentą Bushą ir Jus dalyvauti toje puotoje.

Lai Dievas duoda Jums drąsos ir tapti garbingais žmonėmis.

Politinis apmokėtas skelbimas

Ben Norkūnas

